

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:

Enostolpna petlitna vrsta
mali oglasi po Din 1⁵⁰ in
Din 2[—], večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2⁵⁰,
veliki po Din 3[—] in 4[—],
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6[—].

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Posilna plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6. III. Rokopisi
se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.363, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Politične razmere v Dalmaciji.

(Od našega splitskega poročevalca.)

V. S. Predpust je minil, vesel in bučen in pisan, kakor je to že romanska navada. Plesov je bilo dovolj, razkošja na plesih pa mnogo manj kakor prejšnjega leta, ker je gospodarska kriza preveč izpraznila že itak ne prepolne žepe.

Zadnji dan predpusta so vlačili tradicionalno »brno« po mestu, kar je za splitske »čokune« vedno velik dogodek. Letos pa so zagrešili veliko neokusnost v sprevedu. Pustno šemo so posadili na osla, ki ga je obdajalo običajno predpustno spremstvo, pred skupino pa je korakal v duhovniški cerkveno obleko preoblečen neotesanec s kadičnico v roki. Vse to se je seveda godilo pred očmi policije. Spoštovanje verskih obredov je pač stvar okusa in dostojnosti, zasmeševanje katoličkov zlasti v Splitu, kjer je skoro vse prebivalstvo katoliško, pa mestu gotovo ne dela posebne časti.

Po prevratu leta 1918. je bil Split bolj srbski kakor jugoslovanski. Vzrok temu je bilo delovanje tedanjih načelnikov splitskega »Narodnega veča«, ki se niso hoteli ukloniti vladi zagrebskega »Narodnega veča«, ker so upali, da jih bo Belgrad mnogo bolj nagradil za njihovo zvestobo in udanost kakor pa Zagreb. Šlo jim je v prvi vrsti za to, da ostanejo na krmilu tudi po ujedinjenju.

V svojih upih pa so se bridko varali. Srbijanci so jih res nekaj časa pustili na vladi, brez ozira na to, če to škoduje upravi ali koristi. Srbijanci seveda sprva niso imeli dovolj uradništva na razpolago za Dalmacijo — Zagreb bi ga bil imel — toda kasneje, ko so se Srbijanci čutili dovolj močne, so svoje zveste služabnike nagradili po zaslugi. Danes je v Dalmaciji že veliko število nekvalificiranih srbijskih uradnikov, čeprav ne toliko kakor v Bosni. Umljivo je, da so vsi ti »privandrance« sami radikalni, deloma radikalni že od nekdaj, še več pa jih je novopečenih. Tudi Dalmatincev je že mnogo med njimi, zlasti pripadniki takozvanih »sedmih bander«. To menjavanje političnih struj bi se dalo mogoče tolmačiti z laškim uplivom, mogoče pa je tudi posledica vročega južnega temperamenta. Okolnost, da so skoro vsi uradni predstojniki radikalni, pa Dalmatincev še ne bi tako jezila kot jih jezi dejstvo, da Srbijanci čimdalje bolj odpuščajo iz službe kvalificirane dalmatinske uradnike, na njihova mesta pa prihajajo nekvalificirani Srbijanci. Tako n. pr. so odpustili skrajno sposobnega poštnega ravnatelja g. Čopa, ki je imel polno fakultetno izobrazbo in vse strokovne izpite, na njegovo mesto pa so poslali nekega Nikolića, ki se mu smejejo po vseh dalmatinskih poštah uradih. G. Čop je imel pač nesrečo, da je rojen Hrvat in da je šel kot vesten uradnik vseno v službo v Split, čeprav tu ni mogel dobiti niti stanovanja, ampak je moral pustiti svojo rodbino v Zagrebu. Zahvala za njegovo zvesto službovanje je — redukcija.

Ce bo res prišla na krmilo nova vlada, bo morala pač v prvi vrsti popraviti take upravne škandale. Nova vlada bo morala skrbeti, da vrne uradništvu njegov stari ugled, potem pa bo morala skrbeti, da bodo uradniki tudi pošteno plačani. Lačno uradništvo ni za službo.

Splicičani so na svoje mesto sploh silno ponosni. »Ča je Londra kontra Splitu gradu« — je navadna rečenica v mestu. Zato pa Splicičane silno boli, da Belgrad tako silno zanemarlja Dalmacijo in zlasti Split. To je eden izmed glavnih vzrokov, da postaja Split zopet hrvatski. Pravzaprav je že hrvatski.

»Hrvatsko Kolo« je središče hrvatske politične organizacije. To društvo je v Splitu najmočnejše. Ne da se reči, da bi pripadalo kakšni politični stranki. Vodja društva je dr. Trumbić, ki pa nima pravega naslednika ne v Splitu in ne v Dalmaciji. Dalmatinski Hrvati, izveniški Hrvat, pučki stranko, nimajo nikakih izrazitih političnih osebnosti.

Radić med inteligenco nima pristašev. Med inteligenco pa zopet ni ljudi, ki bi delali za kmete. Tista struja med hrvatsko inteligenco, ki trdi danes, da je Radić, Radić in njegovega delovanja sploh ne po-

zna. Še pred nekaj meseci so Radića silno napadali in so se držali bolj dr. Drinkovića in Hrvatske zajednice. Ko pa je Radić dobil nekaj mandatov, so se naenkrat odločili za Radića, čeprav ga niti kopirati ne morejo.

Največja pa je skupina onih ljudi, ki izkoriščajo današnji politični položaj.

Najmanjša skupina je skupina frankovcev.

Večina ljudstva, organizirana v Hrvatski pučki organizaciji, pa je odločno hrvatska in pripravljena je tudi vse žrtvovati za hrvatsko stvar.

Iz navdušenja za hrvatsko stvar se je tudi rodila misel na ustanovitev hrvatskega lista »Hrvatska Riječ«, za čegar ustanovitev so že nabrali nad 300 tisoč dinarjev. Zanimivo pa je, da v celi Dalmaciji ni bilo mogoče dobiti pripravnega urednika, ampak je moral priti na pomoč g. Kerubin Segvić.

Demokratje izgublajo svojo moč, ker prestopa inteligenca večinoma k radikalom. Priznati pa moramo, da je njihov voditelj dr. Grisogono jako delaven in pošten. Izgleda pa, da je on »poslednji iz roda svoga«.

Radikali so prisilili v svoje vrste po svoji balkanski navadi predvsem uradništvo. Pod njihovo vlado se na velikega župana sploh ni treba več obračati, ker je že predsednik krajevne organizacije veliki župan. To je žalostno!

Vodja dalmatinskih radikalov je dr. Costelazzo, ali kakor se je sam prekrstil: Jablanović. On pravi, da je Srb, čeprav je bil njegov oče italijanski priseljencec. Mož je jako spreten in delaven. Hrvatov živih ne more videti. Stranka pa mu je nad vse. Tako moremo tudi razumeti, zakaj tako preganja hrvatsko uradništvo in sploh vse, kar ni radikalno. Tako more delati le šlovec tuje krvi. Ta mož pa ni le državni uradnik, ampak je tudi upravnik Hipotekarne banke v Splitu, ki je glavna opora radikalije v Dalmaciji. Tudi te nepravilnosti bo treba odpraviti.

Desničarske zemljoradnike je organiziral dr. Smolaka in je tako zemljoradnike razdvojil. To je bil bržkone tudi vzrok, da so radikalni imenovali dr. Smolako za poslanika pri Vatikanu.

Levičarskih zemljoradnikov je nekaj na otokih Brač, Hvar in Vis. Oni prav pridno delajo, toda močnih osebnosti ni med njimi.

Dobro urejevan list je »Novo doba«, ki pa piše danes za radikale. Urejuje ga g. V. Kisić iz Dubrovnika. Skupina ljudi, ki jo imenujejo Splicičani »stol modrijanov«, daje ton listu. Ko bo začela izhajati »Hrvatska Riječ«, bo »Novo doba« mnogo izgubila.

»Orjuna« pa je postala kulturna organizacija jugoslovanskih nacionalistov, odkar je prevzel njeno predsedstvo inteligentni, toda nestalni dr. Leontić. Za enkrat je »Orjuna« kot političen faktor brez pomena.

O Hrvatski pučki stranki pa bom poročal v prihodnjem pismu kaj več.

Petdeset poverilnic HRSS.

Zagreb, 17. marca. (Izv.) Nocoj sta odpotovala v Belgrad podpredsednik HRSS dr. Maček in Predavec. — Seboj sta nesla 20 poverilnic. Vaš dopisnik se je pred odhodom razgovarjal z obema in ju vprašal o glavnem namenu potovanja. Izjavila sta mu, da je glavni namen potovanja, da se skupno s predstavniki opozicijskega bloka končno in definitivno urede zadnje stvari, ki so potrebne, da se Pašićeva vlada strmoljavi in spremeni sedanje politično stanje. Glavna stvar, o kateri se imajo dogovoriti, je moment, kdaj naj se strmoljavi vlada. O tem vprašanju so razpravljali že ob zadnjem bivanju g. Predaveca v Belgradu in so predstavniki opozicijskega bloka in g. Predavec izrazili svoje mišljenje o najugodnejšem momentu za strmoljenje vlade. G. Predavec je o tem poročal vodstvu HRSS in g. Radiću in je sedaj s končnimi navodili odpotoval v Belgrad, da se tudi to vprašanje definitivno reši. Ob priliki svojega bivanja v Belgradu bosta gg. dr. Maček in Predavec izročila predsedstvu narodne skupščine nadaljnjih 30 poverilnic v verifikacijo. 20 poverilnic neseta seboj, 10 jih je pa že zadnjič pustil g. Predavec pri dr. Behmenu. V tujakšnih političnih krogih se pričakuje, da bo ta teden usoden za Pašićevo vlado.

Ekspoze zunanlega ministra dr. Ninčiča.

Belgrad, 17. marca. (Izv.) Kakor smo že poročali, je minister dr. Ninčič na seji odbora za proučevanje konvencij, sklenjenih z Bolgarijo, obljubil, da bo dal obširen ekspoze o celokupni zunanji politiki, čim pride na vrsto proračun zunanjega ministrstva. To se je danes zgledilo in minister dr. Ninčič je držal svojo obljubo. Iz litografičnega, skoro 80 strani obsegajočega ekspezeja je na današnji seji prečital z ozirom na kratko odmerjen čas najvažnejše stvari.

Ekspoze se deli na pet velikih delov in sicer 1. del: Politični odnosi, 2. del: Naša sodelovanje pri delovanju društva narodov, 3. del: Reparacije in mažarsko posojilo, 4. del: Določitev meja, 5. del: Razne konvencije. Vsak del razen drugega se zopet deli na pododdelke in to 1. del: Politični odnosi na a) Nemčija in naši zavezniški; b) sporazum z Italijo; c) mala antanta in Poljska; d) balkanska politika. Ta del se deli: I. Naše razmerje do Albanije, II. Naše razmere do Grške, III. do Bolgarije, 3. del obsega reparacije od Avstrije, Bolgarije, Nemčije, Mažarske in mažarsko posojilo. Pod 4. del: Razmejitve z Bolgarijo, Avstrijo, Mažarsko, Romunijo, Albanijo in Italijo. Poslednji del govori a) o konvenciji z Italijo; b) o solunski coni; c) o konvenciji z Bolgarijo, d) o konvenciji z Romunijo.

Velika antanta.

Glede Nemčije in naših zaveznikov konstatira z zadovoljstvom, da je nova angleška vlada Mac Donalda sklenila nadaljevati dosedanje politiko glede reparacijskega vprašanja in je torej izjavila popolno solidarnost z našimi zavezniški Francijo in drugimi. Glede Francije izjavlja, da je ona bila vedno naša iskrena in neomejena prijateljica in da je za nas delala vse, kar je bilo v njeni moči. Z angleškim narodom pa so nas približevale vsled vojne nastale nesreče in sreče in naše iskrene želje so, da se ti odnosi razvijejo v trajno prijateljstvo. Glede sporazuma z Italijo naglašuje njegovo veliko mednarodno važnost. S tem rimskim paktom sta Italija in naša kraljevina pokazali, da reško vprašanje ni kamen spotike med obema državama, temveč da je z rešitvijo tega vprašanja prišlo do iskrenega prijateljstva med našo državo in Italijo, kar svedoči v tej zadevi zaključeni sporazum med obema državama, ki so ga vsi naši iskreni prijatelji Čehi, Romuni, Francozi in drugi z zadovoljstvom odobrili.

Mala antanta.

Glede male antante našteva njeno dosedanje važnost in njene konference v Pragi, Sinaji in Belgradu, na katerih so se rešila vsa važna vprašanja. Z medsebojnim spoznavanjem najvažnejših političnih tendenc vsake od treh držav je prišlo na teh treh konferencah do sklepov, do katerih skoro gotovo nobena od treh držav ne bi prišla, če bi delale samo za sebe.

Poljska.

Poljska je bila dosedaj tesno vezana z interesi male antante. Dr. Ninčič izražava nado, da bo tako ostalo tudi v bodoče.

Balkan.

Glede Balkanskega polotoka izvaja dr. Ninčič, da so naši interesi na Balkanskem polotoku z ozirom na geografski položaj zelo važni. Ali vladna politika je, da na temelju konsolidacije odnosov, vstvarjenih po mirovnih pogodbah, vzpostavimo čim bolj normalne in boljše zveze med državami Balkanskega polotoka in tako zagotovimo narodom čim daljšo periodo miru in mirnega sožitja. Na žalost so naporu vlade imeli samo delni uspeh. Z Albanijo so naši odnosi že bolj prijateljski. Za Albanijo je sedaj prišla doba notranje konsolidacije, ki je bila 3. t. m. sestavljena po Šešket begu Vrazzi, ki si je stavil nalogo podati ustavne temelje Albaniji in upati je, da bo notranja konsolidacija kljub temu, da izid volitev od 21. jan. ni prinesel nobeni stranki večine, napredovala. Glede obmejne varnosti so se razmere znatno poboljšale. Glede macedonske akcije v Albaniji, ki je naperjena proti naši državi, pove, da se je njeno delo koncentriralo na južno Albanijo. Dasiravno smo obveščeni o pripravih precej resnega značaja tega komi-

teta, se vendar nadamo, da bo albanska vlada podvzela energične ukrepe in da bodo iz njenega teritorija pregnani vsi tujci agenti. Upamo, da bo Albanija po ureditvi notranjih razmer postala element miru na Balkanu.

Grčija. Politične razmere v zavezniški Grčiji so se v zadnjem času razvijale zelo hitro in obrnile nase pozornost svetovne javnosti in posebno izzvale interes naših prijateljskih držav. Naše stališče napram temu važnemu sosedu je že v prejšnjih v narodni skupščini podanih izjavah obeleženo. Naša želja, da se ne mešamo v grške notranje zadeve, se ne sme tolmčiti, kakor da se naša država ne interesira za to, kar se dogaja v Grčiji. Mi z budnimi očmi spremljavamo tamošnje dogodke. Naša želja in naš interes je, da se razmere v Grčiji čimprej uredijo in da Grčija postane čimprej odločujoč politični faktor na Balkanu. Slaba Grčija je samo vaba za avanture raznih neodgovornih elementov in organizacij njenih neposrednih sosedov, in mogla bi dati povod ponovnemu ogrožanju miru na Balkanskem polotoku.

Bolgarska. S prevratom 9. junija l. l. je na Bolgarskem prišla nova vlada. Ne da bi menjali svojo politiko napram bolgarskemu narodu, smo čakali, da vidimo novo vlado na delu. Ne da bi se hoteli mešati v bolgarske notranje zadeve, smo se mi zadovoljevali s tem, da smo ob priliki prevrata v juniju mesecu, kakor ob priliki komunističnega pokreta v septembru mesecu l. l. podvzeli potrebne korake izključno v tem cilju, da se na naši meji ne ruši mir. Nova bolgarska vlada je večkrat izjavila, da želi gojiti dobre odnose z vsemi sosedmi, posebno pa z nami in da bo vestno izpolnjevala Neuillysko pogodbo in da prevzema na sebe vse obveze, ki jih je prejšnja vlada sklenila. To je pomenilo tudi priznanje nižkega sporazuma, ko je 1. oktobra 1923 prišlo do sestanka dveh srbsko-bolgarskih komisij v Sofiji. Poleg ostalega je ta komisija razpravljala tudi o ukrepih, ki bi jih podvzela, da se prepreči delovanje revolucionarnih organizacij na bolgarskem ozemlju, katerih delovanje je naperjeno proti redu in varnosti v naših južnih krajih. Debat o tem predmetu je bila na žalost odložena. Glavna ovira za poboljšanje srbsko-bolgarskih odnosov so te nelegalne organizacije, katerih delovanje je od 9. junija naprej vedno bolj živo. Delajo nove predpriprave, zbirajo se nova denarna sredstva. Ta organizacija nastopa danes popolnoma javno in zdi se, da se ona niti najmanj ne boji nobene nevarnosti s strani bolgarske vlade. Čete te organizacije se neprestano pojavljajo v naših južnih krajih, izvršujejo razbojništva, ubijajo naše prebivalstvo, vojaše in oficirje. Sploh se čuti že nekaj mesecev ojačanje aktivnosti bolgarskih organov v tej smeri, da vprašanja, ki so bila definitivno rešena v našo korist v treh krvavih vojskah in katerih rešitev so potrdile tri meddržavne pogodbe, nanovo pridejo v razpravo. G. dr. Ninčič izjavlja, da v južni Srbiji oziroma Makedoniji ni nobenih slovanskih nacionalnih manjšin. Mi ne bomo nikdar pristili, da bi se to vprašanje nanovo stavilo na dnevni red. Mi smo vedno pripravljeni za prijateljsko zvezo z bolgarskim narodom, če opusti take neizvedljive želje.

V drugem oddelku govori o delovanju v Društvu narodov, kar je bolj tehnične vsebine. V tretjem delu v podrobnostih našteva reparacije, koliko je Srbija na račun že prejela, koliko ji še gre. — Glede mažarskega posojila izvaja, da smo v sporazumu z ostalimi državami male antante na to posojilo pristali pod pogoji, da se zaščitijo naši interesi.

V 4. delu ekspezeja g. dr. Ninčič na tančnejše govori o razmejitvi med našo državo in sosedji. Nas zanimajo predvsem meje napram Avstriji, Mažarski in Italiji.

Razmejitve z Avstrijo je šla nekaj časa bolj počasi radi terenskih težk in radi izjav in sporov, o katerih je morala odločevati konferenca ambasadorja. Takoj v začetku razmejitvenega dela se je pojavil spor o konferenci komisije glede razmejitve na obmejnem odseku od Kokošnice do Sv. Duha, kjer je avstrijska dele-

gacija zahtevala izpremembo mejne črte, določene v pogodbi z razvodjem. Naša vlada ni pristala na stališče avstrijskega delegata in konferenca ambasadorjev je sprejela naše stališče in avstrijske pretencije na ozemlje od Sv. Lovrenca do Sv. Duha so bile odklonjene.

Istotako so bile odklonjene zahteve avstrijske delegacije glede korektur ob Muri, dalje glede Apaške kotline in glede meje pri Gornji Radgoni. Na Karavankah ni bilo nobenih težkoč in sedaj so meje z Avstrijo končno veljavno določene.

Glede razmejitve z Mažarsko omenja minister zahteve Mažarov glede Prekmurja, ki so pa bile tudi odbite 10. nov. 1922.

Kar se tiče razmejitve z Italijo, se bo v kratkem času še izvršila korektura meje med Italijo in Slovenijo, dočim je ostala meja definitivno rešena z rimskim paktom in s tozadevnimi konvencijami.

V zadnjem delu ekspozicije je našteval posamezne konvencije.

Po ekspoziciji dr. Ninčiča je dobil prvi besedo posl. dr. Hohnjec. V konciznem govoru je podal točno definicijo zunanje politike, poudaril pomen notranje politike za zunanjo politiko ter na podlagi obširnega materiala pokazal na velike napake v zunanji politiki sedanjega režima. Zelo toplo se je zavzel za naše manjšine v Italiji in razgalil malomarnost naše vlade v tem vprašanju.

Govorili so še Voja Marinković, soc. dem. Divac in zemljoradnik Joca Jovanović, nakar je bil proračun zunanjega ministrstva z večino glasov sprejet.

Narodna skupščina.

Belgrad, 17. marca. (Izv.) Na današnji dopoldanski seji je bil najprvo na dnevnem redu ekspozicija ministra za narodno zdravje. K temu proračunu je govoril poslanec Jugoslovanskega kluba Karol Štrcin, ki je izjavil sledeče:

POSLANEC ŠTRCIN ZA BOLNIŠNICE.

Vsaka kulturna država v zdravstvenih ozirih ukrene vse, da zadovoljuje svoje državljane. Ljubezen do bližnjega, skrb za bedne, onemogle mora biti ena prvih načel ministrstva za narodno zdravje. Če pa pogledamo malo po naših bolnicah, moramo pač reči, da tu kakor v drugih stvarih nismo na višku moderne kulturne države. Bolnice v naši državi se nahajajo v zelo bednem stanju. V podrobnosti navaja govornik vse posameznosti in vzroke takega stanja. Te pomanjkljivosti, nastale vsled nemarnosti režima, se čutijo tudi v bolnicah v Sloveniji. Primanjkuje vseh potrebnih predmetov. Vsled pomanjkljivega podpiranja s strani vlade bolnice ne morejo sprejemati bolnikov, ki so pomoči najbolj potrebni. To posebno ob nesrečah, ki se vedno tuptam dogajajo. Pogosto se mora bolnik tudi prebrano odpuščati iz bolnice, ker ni ali prostora ali ne denarja, da bi se še nadalje zdravil. Zato se večkrat zgodi, da se vsled tega, ker je bolnik prekmalu ob zdravniško pomoč, bolezen še hujše ponovi. Število bolnikov se neprestano zmanjšuje kljub dejstvu, da je ravno število bolnikov leto za leto večje vsled posledic svetovne vojne. Zato upravičeno zahtevam od vlade, da pri tem resoru ne štedi, da obstoječe bolnice razširi in dá potrebne kredite za ustanovitve in izpopolnitve novih bolnic. Tako n. pr. v Sloveniji cela Gorenjska, ki obsega okraje Kranj, Radovljica in Kamnik, nima niti ene bolnice in koliko ljudi mora umreti prav vsled tega, ker nimajo takojšnje zdravniške pomoči, katero bi mogli dobiti le v bolnici. Prav sedaj je v teku akcija, da bi se v Kamniku mesto prejšnjega zdravilišča ustanovila bolnica, ki bi lahko služila go-

renjskemu delu Slovenije, obenem pa tudi razbremenila prenapolnjeno splošno javno bolnico v Ljubljani.

Govornik opozarja ministra za narodno zdravje na to zadevo in zahteva, da to zadevno vlogo ugodno reši z izdatno državno podporo, da se bolnica v Kamniku ustanovi. Zelo nujna pa je tudi ustanovitev porodnišnice v Mariboru in sicer za štajerski del Slovenije, kakor je enako ustanovljena v Ljubljani za kranjski del. Svoječasno je bil kredit za to že določen, ali je neznano kam izginil. Bolnica v Mariboru naj se razširi, ker je veliko premajhna, in se opremi z vsemi modernimi potrebnimi sredstvi. Neobhodno potrebno bi bilo, da se za Slovenijo preskrbi nekaj Röntgenoloških oddelkov, posebno v mestnih in industrijskih krajih, kjer je vedno veliko poškodb in se mora vsled tega zdraviti brez kontrole. Tudi za hiralnico za siromašne in onemogle ljudi je v Sloveniji zelo slabo preskrbljeno. V skrbi za uboge ne sme vlada štediti. Ima prilike dovolj drugod, da šteti in da da ono, kar prihrani, za uboge in najpogostejše. Tako se vlada n. pr. tudi ne briga za zdravilišče Golnik pri Trzinu, kamor prihajajo bolniki iz cele države. Tako važno zdravilišče je vsekakor potrebno najizdatnejše podpore. Veliko premalo se s strani vlade stori za zdravniški pouk med ljudstvom. Smisel za higijeno in čistočo je še zelo majhen posebno v južnih krajih naše države. Vlada bi morala dati zdravnikom primerne odškodnine za poučna predavanja med ljudstvom. Veliko nezdobi se prepričilo in mnogo bi se storilo za to, da bi se vzgojil zdrav in krepak rod. Da je ljudstvo v tem oziru precej zanemarjeno, je vzrok to, da po kmetih zelo pomanjkuje zdravnikov. V velikih mestih je zdravnikov stotine, na deželi jih pa primanjkuje in še te redke okrožne zdravnike je hotela vlada reducirati na ta način, da jim je hotela s 1. jun. 1924 ustaviti plače. V Sloveniji smo, dokler smo še imeli samoupravni deželni zbor, plačevali in še plačujemo 150 odstot. doklade na deželne doklade, katere seveda sedaj spravlja država v svojo nikdar polno centralistično bisago. Iz teh doklad smo prej lahko in lepo vzdrževali naše bolnice, sedaj pa iz centralistične blagajne ne dobivamo ničesar. Če zahtevamo sedaj za naše bolnice večje kredite, ne zahtevamo nobene miloščine, temveč samo to, kar je naše in kar nam po pravici gre. Iz tega je razvidno, da mora država naše zdravstvene zavode vzdrževati in zdravnike čim najizdatnejše materialno in moralno podpirati v izvrševanju njihovega velevažnega poklica. Sramotno bi bilo za vlado, če bi se kdaj še zgodilo kaj takega, kot se je, da si bolnice v Sloveniji niso mogle najpotrebnejših stvari nabaviti, ker trgovci na upanje niso hoteli več dajati.

Medicinska fakulteta.

Govornik preide na to na našo medicinsko fakulteto in izjava:

S težavo smo si Slovenci priborili ta naš najvišji učni zavod in s težavami se ima boriti ves čas svojega obstanka. Koncem vsakega študijskega leta se bojimo, da se nam ne ukinе. Da potrebujemo zdravniškega naraščaja, je nedvomno. Potrebujemo posebno takega, ki bi izšil iz kmetijskih družin, ker bo le tak rod šel med ljudstvo, bo zanj delal in mu koristil s svojim znanjem. Revnim dijakom, ki izhajajo iz revnih delavskih in kmetijskih družin, je mogoče študij samo v najožji domovini, v Sloveniji.

Ker vemo, da smo prispevali in še vedno dovolj prispevamo za naš najvišji zavod, zato smo in bomo protestirali proti vsaki nakani, da se ukinе medicinska fakulteta v Ljubljani. Izjavlja, da to fakulteto hočemo imeti, ker je naša, ker jo

plačujemo mi sami in si to važno ustanovo ne damo vzeti. Kar se tiče narodnega zdravstva, smo morali prestatiti dosti šikan. Dovolj nas Slovence zapostavljate. Zato govornik opozarja vlado, da preneha v tem oziru z dvojno mero in da stori vse, kar je dolžna storiti. Najbolj pa je potrebno, da dobimo avtonomijo, zakonodajno in finančno samostojnost, da bomo mogli te zavode sami vzdržati neodvisno od centrale v Belgradu. (Pritrjevanje in ploskanje.)

Poslanec končno izjavlja, da vlada, katere ne nudi pomoči svojim najbednejšim državljanom, ni vredna zaupanja in da bodo poslanci Jugoslovanskega kluba glasovali proti njej tudi v tem slučaju. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Nato je minister za narodno zdravje g. Krsta Miletić v kratkih potezah odgovarjal in obljubil, da bo vse nedostatke popravil, čim mu bodo dovoljevala materialna sredstva. — Proračun ministrstva za narodno zdravje je bil z večino glasov sprejet.

PREPIRI ZA OSLOVO SENCO.

Belgrad, 17. marca. (Izv.) Danes je bil v narodni skupščini zopet eden njih prijetnih dni, ko človek niti najmanj ne dvomi, da se v resnici nahaja na vročem Balkanu. Na sobotni seji narodne skupščine je zemljoradnik Kokanović nazval nekatere bosenske radikale avstrijskante. Posebno je napadel ministra Srskića, češ da je bil avstrijski častnik, da je prisegel Francu Jožefu, da je bil član »Flottenvereina« in da je kot član bosenskega sabora delal Potiorekovo politiko. Srskić se je čutil seveda hudo prizadetega vsled takih očitkov in je smatral za pametno in potrebno, da te velike grube tako-koj dementira. Na današnji seji je v svojo obrambo govoril in izjavil, da je prisegel Francu Jožefu samo zato, ker je bil v to prisiljen, da je pa pri tem držal ligo v žepu. Za člana »Flottenvereina« da ga je vpisala bosenska vlada, on pa da nikdar ni plačal članarine, da ni delal avstrijske politike, ampak srbsko-iredentistično. Poslanec Kokanović je s svoje strani zopet dokazoval krivdo Srskića. Med njegovim govorom je padlo več krepkih izrazov. Posebno se je proslavil znani bosenski poslanec Kosta Majkić, ki je Kokanoviću zdelal: »Pazi, prijatelj, šta govoriš. Možeš jedne večeri da smrčneš, a da ne osvaneš (se ne zbudiš več). To ti ja kažem, pozovi se na mene!« Vsled tega je bila seja prekinjena. Ko so zahtevali od Koste Majkića zadoščenja, je izjavil, da je to dejal v šali. Splošno mnenje je, da je pri celem prepiru šlo za dlako v jajcu in da je ostalo nerešeno vprašanje, ali je bil Srskić večji patrijot pred vojno ali je danes.

Sekvestri se dvignejo.

Belgrad, 17. marca. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta je pravosodni minister podpisal ukaz, s katerim se z vseh sekvestriranih posestev avstrijskih podanikov sekvestri dvigne in se imajo posestvi po določenih mirov. pogodbe vrniti lastnikom. Ta odlok se bo izvršil, čim stopi v veljavo nedavno sklenjena konvencija z Avstrijo, ki bo v kratkem ratificirana. Teh posestev je približno 700. Nadalje je imenovana komisija za ureditev istega vprašanja glede mažarskih podanikov. Takih posestev je okoli 400.

TRGOVSKA POGODBA Z JAPONSKO.

Belgrad, 17. marca. (Izv.) Danes pop. je odbor za trgovsko pogodbo med našo državo in Japonsko pogodbo sprejel.

DR. BENEŠ V BERNU.

Bern, 17. marca. (Izv.) Danes je prišel sem češkoslovaški vnanji minister dr. Beneš. Sprejel ga je švicarski zvezni predsednik Moten. Oba državnika sta se razgovarjala nad eno uro o aktualnih političnih vprašanjih.

NEMCIJA IN DRUŠTVO NARODOV.

Pariz, 17. marca. (Izv.) Češki vnanji minister dr. Beneš je rekel dopisniku »Petit Parisien« da bi bilo v velikem interesu ohranitev evropskega miru, če bi bila Nemčija sprejeta v Društvo narodov. To pa ni mogoče prej, dokler se ne reši reparacijsko vprašanje in vprašanje Poruhrja.

VOLIVNA BORBA V NEMCIJI.

Berlin, 17. marca. (Izv.) Volivna borba v Nemčiji se je pričela. Socialni demokratje so sklenili, da bivšega ministra Noskeja ne bodo več kandidirali. V Berlinu bo kandidiral tudi bivši minister Dernburg.

OBČINSKE VOLITVE V BERLINU.

Berlin, 17. mrc. (Izv.) Pri današnjih občinskih volitvah so zmagale desničarske stranke z ogromno večino.

ANGLIJA SE NE BO VMEŠAVALA V TURSKE ZADEVE.

Belgrad, 17. marca. (Izv.) Presburo objavlja sledečo izjavo angleškega poslanstva v Belgradu: »Kot odgovor na interpelacijo, ki je bila nedavno stavljena v parlamentu zaradi kalifata, izjavlja angleški ministrski predsednik, da nima angleška vlada niti s političnega niti z verskega stališča pravice vmešavati se v to vprašanje. Angleška vlada je v tej zadevi popolnoma dezinteresirana.«

FRANCOSKI FRANK.

Pariz, 17. marca. (Izv.) Kurz francoskega franka se vsled angleške in ameriške pomoči stalno dviga. Glavna zasluga za dvig franka ima ameriški bančni konzorcij pod vodstvom Pierpont Morgana. Francija se je zavezala, da odda del svojega zlatega zaklada v Newyork, če ne bi mogla pravočasno urediti svojih obveznosti. — Z druge strani pa zopet poročajo, da je ameriški kapital podprl francosko valuto zato, ker je v velikem interesu ameriških milijonarjev, da ne propade popolnoma eden glavnih dolžnikov ameriškega kapitala, kar je Francija.

RUSIJA IN KITAJSKA.

London, 17. marca. (Izv.) Reuter poroča iz Pekinga, da kitajska vlada ni sprejela načrta rusko-kitajske pogodbe, ki ga je izdelala ruska vlada, ampak zahteva znatno več koncesij.

VELIK POŽAR PRI TURINU.

33 delavcev žrtev požara.

Rim, 17. marca. (Izv.) V tvornici za vžigalice v Ronco-Canavese pri Turinu je radi eksplozije nastal velik požar, pri katerem je prišlo okoli 33 delavcev ob življenje. Požarna bramba je z velikim naporom rešila skladišče izgotovljenega blaga.

ŠPANSKA BOLEZEN.

Gibraltar, 17. marca. (Izv.) Tukaj se je pojavilo mnogo slučajev španske bolezni med angleškimi mornarji.

Iz zunanje politike.

* Anglija in Amerika sta Franciji pri- skočili znatno na pomoč v svrhu stabilizacije franka. V Angliji je sklenjen kredit za 4 milijone funtov. Morgan pa namerava spraviti skupaj vsoto okoli 50 milijonov dolarjev, če ne več. Stvar ima seveda tudi velik političen pomen, ker kaže na možnost sporazuma med Francijo in Anglijo, oziroma Ameriko v mednarodnih zadevah.

Dr. W. M. Mac Govern.

Preoblečen v prepovedani Tibet.

(Dalje.)

Učim se za kulija.

Na potu proti Gjangtze smo se ustavili v Pari, ki je menda najbolj umazano mesto na svetu. V Gjangtze smo se predstavili tibetskimi oblastim in smo jih prosili, naj pošljejo našo prošnjo Dalai-lami. Prosili smo ga za dovoljenje, da smemo obiskati Lhazo, in pojasnili smo mu, kakšen namen ima naša ekspedicija. Pozneje smo zvedeli, da je bil Dalai-lama za to, naj se nam da dovoljenje; prav tako tudi njegov dvor; a menihi v Lhazi niso hoteli o obisku kakšnega tujca prav nič slišati, in nam je morala vlada poslati odklonilen odgovor. Obenem je zahtevala, da moramo takoj nazaj v Indijo.

Bil sem na to že pripravljen in sem bil napravil na tihem že načrt, kako bi prišel preoblečen sam v Lhazo. Iz Gjangtze se pride v Lhazo v 14 dneh in bi bil lahko takoj odpotoval; več tibetskih prijateljev mi je obljubilo, da mi bodo šli na roko. A dal sem bil častno besedo, da bom v slučaju odklonitve prišel nazaj v Indijo, in besedo sem moral držati. Da sem bilo spet v Dardžilingu, pa sem imel proste roke.

Prve dneve mojega bivanja v Tibetu sem pa medtem dobro uporabil in sem se kolikor mogoče dobro seznanil z navadami Tibetancev. Seveda so me v Gjangtze že vsi poznali in sem moral biti pri pozvedovanju torej zelo previden. Saj je bilo ob vsej tibetski meji vse polno ogleduhov, ki so vsako kretnjo v Gjangtze se nahajajočih Evropejcev takoj sporočili naprej. Po več ur sem se zgovarjal z domačini o čisto vsakdanjih rečeh in le semintja sem stavil kakšno na videz čisto nedolžno vprašanje, ki je bilo pa zame zelo važno. Ščasoma se je moja beležnica vendarle napolnila z raznimi podatki o krajih, cestah, o prelazih, o snegu, o čuječnosti in strogosti ali pa podkupljivosti raznih tibetskih uradnikov itd. Seveda pa nisem še vsega zvedel. Pisal sem v tajnopisu.

Hotel sem potovati preoblečen za domačina. Nevarnost, da me spoznajo, je bila zelo velika; zato sem moral postati kar najbolj popoln Tibetanec. Tibetščine sem se bil vsled trajnega občevanja z domačini že čisto privadil, pa le še nisem znal tako govoriti kakor domačin. Vrh tega sem bil govoril le z ljudmi, ki so govorili »lepo tibetščino«; znati sem pa moral tudi govoriti navadnega ljudstva, ker sem hotel potovati kot navaden kulij. To pa zato, da sem zmanjšal pozornost. Občevanje s preprostim ljudstvom pa v Indiji in tam okoli skoraj ni dovoljeno. Zato so bili člani naše ekspedicije, ki o mojem namenu še niso ničesar

vedeli, kar ogorčeni, ko sem hodil okoli po kuhinjah in drugih krajih, kjer živi in dela služabništvo. Govoril sem z njimi, pazil na izgovor, pazil na naglas, poslušal sem jih, kako so govorili o sebi in o svoji gospodi. Če sem že hotel biti kulij, sem hotel biti pravi kulij in sem moral napraviti vse, kar je navada kulijev.

Tri mesece se je mudila naša družba v Tibetu. Jaz sem se v Gjangtze pripravil, Knight in tovariši so pa okolico znanstveno raziskovali. Ko sem šel iz Tibeta, sem se čutil že pristnega Tibetanca. 9. decembra je bila vsa ekspedicija spet v Dardžilingu. »Budistično poslanstvo« smo razpustili in bil sem prost. Dotedaj nisem bil nikomur povedal, kaj nameravam, sedaj sem pa Knighta obvestil in mu razložil ves načrt. V začetku se je malo upiral, potem mi je pa z vso verno pomagal. Moral sem se naučiti celo kinematografije; vzem sem s seboj tudi kino-aparat in sem hotel prinesiti nazaj filme Lhaze in tibetskega življenja. Najprvo so mi hoteli dati za spremljevalca še enega člana prejšnjega »poslanstva«, a smo slednjič le sklenili, da grem sam; v prvi vrsti zato, ker sem edini tibetščino gladko govoril.

Mesec dni je trajalo, preden je bilo vse urejeno in pripravljeno. Kupil sem tri mule in tri ponije in najel sem štiri služabnike. Prvi je bil nekak moj tajnik; pozneje, v Tibetu, naj bi prevzel vlogo gospoda, dočim bi bil jaz kulij. Njegove lastnosti niso bile

zmeraj priporočljive, in sem ga zato imenoval Satan. Drugi je bil moj nosač, oziroma moj osebni sluga, ki me je bil že prej spremljal v Gjangtze in se je bil pokazal zvestega in dobrega. Tretji je imel nalogo, da je pazil na konje; četrti je bil pa preprost, malo slaboumen in tudi telesno nekoliko zaostal deček, ki smo ga porabili za vsakdanja dela; imenoval sem ga Diogenes. Vsi štirje so bili Sikkimezi. Narodoslovno spada Sikkim prav za prav k Tibetu; pravi Sikkimezi so Tibetanci, ki so se šele v novjšem času naselili južno od Himalaje. Njih tibetstvo priznavajo tudi oblasti v Lhazi, in smejo zato priti v sveto mesto, kadar le hočejo. Ker so bili moji slugi Sikkimezi in se sikkimsko narečje nekoliko razlikuje od onega okoli Sigatze in Lhaze, sem hotel biti tudi jaz Sikkimez in ne pravi Tibetanec. Tako sem bil veliko bolj varen.

Mojim štirim junakom je moral ostati načrt začasno seveda tajen; kajti sicer bi bili takoj leteli k tibetskimi ogleduhom in bi bili vse izdali. Povedal sem jim, da bom potoval dva meseca po Sikkimu okoli, da bom raziskoval neznane pokrajine, meril gore in kakšni gori stopil tudi na teme. — S tem sem hotel tudi poskusiti, če so moji služabniki bodoči nalogi kos; kajti treba je bilo plezati čez 6000 metrov visoke polede- nele gore. Poskrbel sem, da se je glas o mojem načrtu hitro razširil.

Običajne opreme raziskovalcev si seveda nisem smel omisliti, moral sem biti

* **Amerika in Italija.** Morgan namerava vložiti velik kapital v italijanska vodna električna podjetja v zgornji Italiji. To kaže na to, da bodo morali Italijani v zunanje političnem oziru slejkoprej plavati v anglo-ameriških vodah in nekoliko krotiti svoj imperializem.

* **Proti aneksiji Besarabije.** Te dni bi se imela začeti pogajanja med Romunijo in Rusijo zaradi političnega priznanja in trgovinske pogodbe. Toda za ta pogajanja ni določen niti še dan. Kajti stvar se zelo zapleta. V Rusiji se namreč vrše veliki protestni shodi, ker je pariški parlament aneksijo Besarabije te dni ratificiral. Ruska vlada je te proteste vzela na znanje in jih poslala sovjetskemu poslaniku v Berlinu Krestinskemu, ki ima voditi pogajanja z Romunijo. Romunska vlada trdi, da je Besarabija sama na deželnem zboru zahtevala zedinjenje z Romunijo in ga sklenila. To je pa goli izgovor. Ti zbor ni bil svobodno izbran niti v svojih sklenilih svoboden, marveč se je vse izvršilo pod senco rumunskih bajonetov. Rusija po pravici zahteva plebiscit in ustanovitev svobodne besarabske republike v federaciji z Rusijo. Romunija se zelo moti, če misli, da bo dolgo trpela Romunijo 4 ure daleč od Odese.

Politične vesti.

+ **Odnosaji z Bolgarijo.** Bolgarski socialisti so odposlali na centralo druge socialistične internacionale spomenico, v kateri naglašajo, da se nahaja Bolgarija neposredno pred vojno akcijo od strani Jugoslavije, čeprav mora Jugoslavija vedeti, da Bolgarija nima armade. Gre za akcijo, ki je na las podobna zasedbi Poruhrja. Bolgarski socialisti so mnenja, da bi oborožena akcija proti Bolgariji imela težke posledice za mir na Balkanu. Zato morajo bolgarski socialisti proti vsaki taki oboroženi akciji odločno protestirati, zlasti v trenutku, ko se pripravlja angleška delavska vlada na to, da vzpostavi med narodi pravi mir.

+ **Proti korupciji.** Spricho velikih korupcijskih afer, ki so te dni prišle na dan v Ameriki, Franciji in Češkoslovaški, in v katere so zapleteni vodilni državniki, mnogi poslanci in drugi politiki, je zanimiv predlog Gaudina de Vilain, ki je bil te dni sprejet v francoskem senatu. Gre namreč za to, da se onemogoči, da bi kakšen poslanec ali senator, potem ko je bil izvoljen, po vplivu, katerega mu daje mandat, postal upravni svetnik kakšnega industrijskega ali denarnega velepodjetja. Kajti to se izrablja navadno v to svrhu, da se podjetje dajo naročila za visoke provizije, da dobiva subvencije in uživa sploh podporo od strani oblasti v nedovoljenem obsegu ali v koruptivne svrhe ali pa v kvar splošnemu blagru, delavstvu, konsumentov etc. Tako pada potem sum na ves parlament, ki se v očeh javnosti diskredituje. — Pa tudi noben član vlade bi ne smel biti član velekapitalističnih podjetij. Stari Rimljani so dejali, da celo na ženo cesarja ne sme padati noben sum.

+ **Duh angleškega parlamenta.** Dr. Georg Tugendhat piše v nekem eseu iz Londona v »N. Fr. P.« od 16. marca med drugim: »Največ se citira v house of commons (nižja zbornica) sin nazaretskega tesarja... Toda četudi govorijo (laburisti) o Kristusovi dobroti, njihovo srce in nade so pri besedah zadnje sodbe. Oni ne vidijo sicer rdeče, ampak gledajo vse preveč v luči apokalipse...« To je značilno za delavsko stranko, pa za angleško javno življenje, ki je vsecelo prožeto od duha religioznosti, sploh. Kar se tiče laburistov, jemljejo kakor svojčas antianglikanski sekanti, svoje dokaze proti mamonizmu in ar-

pač kuli. Živil smo vzeli s seboj le prav malo, saj smo bili Sikkimezi in smo morali biti zadovoljni z domačo hrano. Za skrajno silo sem zavil tri škatle ovsenega peciva in pet funtov sladkorja. — Angleški funt je dobrih 45 dekagramov. — Ta sladkor je bil edino razkošje, ki sem si ga dovolil; kajti Tibetanci ne uživajo ne sladkorja in tudi ne sladkornega nadomestila, oni so eden od maloštevilnih narodov, ki lahko živijo brez vsake slaščice. Zelo smo morali paziti, da smo si izbrali pripravno obleko. Kupil sem bil, oziroma podarili so mi bili več meniškijh oprav, prav tako več oblek, kakor jih nosijo domači uradniki. A vse to ni bilo zame, ker sem moral biti siromašno napravljen. Slednjič sem si nabavil tri obleke, kakor jih nosijo kuliji; ena je bila nova in lična, dve pa stari, z vidnimi znaki dolge in težke službe. Oskrbel sem si tudi sredstvo za barvanje las, potem zmes joda in orehovega soka za barvanje kože, temne naočnike in pa dve citroni ter lonček kleja, da bi skril z njih pomočjo barvo svojih oči. O tem bom še poročal.

Razen naše »poslanske« družbe ni nihče nič vedel o mojih pripravah. Meni na lju-bo in da bi pozornost še bolj odvrnil, je šel Knight na svojo roko potovati po Sikkimu okoli. Rekla sva, da se bova sestala v Pemajangu, največjem sikkimskem samostanu; mislila pa na to seveda nisva.

(Dalje sledi.)

gumente za boljši družabni red iz sv. pisma. Saj je velik del poslancev delavske stranke laičnih pridigarjev svobodno-protestantskih cerkva.

Beleške.

* **Jutro» verski nauk.** Na Dolenjskem nekje je bil sv. misijon, torej cerkvena prireditelj za versko poglavljenje. To dejstvo je dalo »Jutro« povod za nedeljski — uvodnik. V katerem kraju da se je ta sv. misijon vršil, tega »Jutro« seveda ne pove. Zato se tudi na besede, ki jih polaga »Jutro« v usta misijonarjev, ne bomo ozirali, temmanj ker vlačijo spovednico v javnost, kamor ne spada. Spovednica je mesto, kjer se poravnava spori vesti, kjer se uravnava odnošaj posameznika do Boga, v kolikor ga je grešni človek pokvaril, skratka spovednica je kraj sprave posameznega vernika z Bogom. Kdor torej hodi tja s kakim drugim namenom, spovednice profanira. Najodločnejše pa moramo zavrniti surove »Jutrove« izbruhe proti ljubljanskemu škofu in SLS, ki jo spravlja v zvezo — s spovednico. To je staro in surovo sredstvo za koliksanje proti cerkvi in »Jutro« se še čudi, da ne najde milosti v očeh onih, ki so poklicani dajati pravce v verskem življenju vernikov. Brez vsakih škrupulov se je »Jutro« uvodoma zlagalo: »Po ukazu škofovem je celokupna duhovščina na delu, da pripravljajo volitve s cerkvenimi sredstvi.« Potem pa se je povzpelo do sledečega izbruha strasti in sovraštva: »Vera je postala dekla klerikalne politike. Potisnjena je v gnoj dnevnih preprirov. Ni čuda, če peša in izgublja vsakršen vpliv na moralo. Versko življenje radi teh zolrab izgublja vsak blažeči vpliv, ker vzgaja surovo zakrknjenost, bestialno sovraštvo, v katerem je dovoljeno vse, če podpira umazane cilje SLS.« Vera ni nobena »dekla klerikalne politike«, ker je vzvišena nad vsako stranko, toda »Jutro« bi menda hotela ponižati vero za dekle svojih »krvavih kardinalov«, inkvizicijskih lažnivosti in tistih svojih sestavkov, ki apelirajo na najnižje, nemoralne instinkte množice, ker vsled človeške pokvarjenosti »vlečejo«. Taka žurnalistika ni malo kriva, ako vera peša in izgublja vpliv na moralo. V vsakem katekizmu in vsaki moraliki dobi »Jutro« lahko navodilo, po katerem je katolik po svoji vesti — ne po naročilih kake politične stranke — dolžan se ravnati tudi glede tiska. Za to tudi ni treba še nikakih posebnih ukazov. Tisk, ki je veri sovršen, ki zavaja v nemoralo, ki išče in pobira protiverske odpadke po celem svetu in neti sovraštvo proti cerkvi, tak tisk je kvaren, ne ker pripada tej ali oni stranki, ampak po svoji vsebini in tendenci je kvaren in čitanje, naročanje in širjenje takega tiska je vernemu katoliku po njegovih vesti in zabranjeno. Zato je »Jutrovo« razburjenje čisto odveč in hinavsko, kakor je hinavsk stavek, da je vera potisnjena v gnoj dnevnih preprirov. Veran katolik se mora v vseh svojih delih ravnati po naukih svoje vere in ne samo tedaj, kadar bi bilo »Jutro« prav. To načelo je eno temeljnih načel ne samo katoliške vere nego verstva sploh. Če pa se tega grešni človek ne drži, ni kriva vera, marveč naša slabost, recimo naša grešnost. Zato pa imamo spovednico, kjer to svojo slabost popravljamo, ako imamo dobro voljo. Kdor pa prihaja z drugim naukom, da je vera samo za dejanja v cerkvi in doma, da za javno življenje ne veljajo verski principi in principi morale, kdor trdi, da potiska duhovnik vero v gnoj dnevnih preprirov, ako uveljavlja nauk katoliške cerkve in njene blagodatne moralne principe, ta napoveduje boj veri in njenim principom, zato pa se naj tudi ne razburja, ako se čuti prizadetega.

Donisi.

— Iz Novega mesta. V petek dne 14. t. m. se je vršila prva občinska seja na novo konstituiranega občinskega odbora pod vodstvom župana dr. Režeka. Na dnevnem redu so bile sledeče točke: 1. Prošnja za priznanje dom. pravice: a) Jakoba Stalcerja, b) Janeza Javornika, c) Jos. Tomšiča. 2. Predlog okrajnega šolskega sveta za včlanjenje hiš št. 30, 31 v Irči vasi, 19, 22, 25, 26 in 27 v Šmihelu, 1, 6 in 54 Gotna vas. 3. Predlog okrajnega glavarstva za ustanovitev hiralnice in ubožnice. 4. Prošnja Matija Goršeta za podelitev gostilniške koncesije. 5. Raka in Mokronog za razširjenje sejmov. 6. Prošnja Štefanije Not, Marije Sopper in Fr. Komelj za znižanje stojnine. 7. Prošnja M. Kristan za podelitev podpore. 9. Poročilo župana. — Ob otvoritvi seje je župan poudarjal, da se bo držal strogo zakona in naj se strnejo vse stranke za gospodarsko delovanje mestne občine. Nato je prešel na dnevni red. Ker je bilo pri večini točk potrebno, kakor je bilo že vnaprej razvideti, posvetovanja v odsekih, ki pa še niso bili izvoljeni, se je oglasil k besedi občinski odbornik Mrak, ki je stavil nujni predlog, naj se stavi na dnevni red predvsem volitve odsekov ter naj se žreba županov namestnik, kakor je v smislu § 19 obč. reda predpisano, ker so vsi izvoljeni starešine imeli enako število glasov 13. Omenil je tudi, da je bilo pričakovati, da bo kot prvo točko postavil g. župan na dnevni red svoja poročila. Župan dr. Režek je pa izjavil, da v

smislu obč. reda dnevni red sestavlja sam, da občinski red ne predpisuje odsekov ter je preko tega predloga, ne da bi dal nujnosti na glasovanje, nadaljeval dnevni red. K besedi se je oglasil občinski odbornik Meršol, ki je opozoril g. župana, da sicer obč. red v resnici naravnost nikjer ne predpisuje odsekov, a je vendar bil star običaj, da so se odseki volili, in je tudi dolgotrajna praksa pokazala, da so potrebni, da pripravijo za občinske seje potrebno gradivo ter se potem občinski odborniki natančno informirajo in lahko debatirajo. Nato je omenil g. župan, da ima pravico za delovanje izbrati si pomočnika in da tudi misli na odseke, ki pa se bodo mogli voliti, ko pride do mogočega sporazuma. 1. in 2. točka dnevnega reda sta bili sprejeti. Kot 3. točka dnevnega reda predlaga župan predlog okrajnega glavarstva za ustanovitev hiralnice in ubožnice. Odbornik Mrak omenja, da bo klub SLS podpiral ustanovitev takega zavoda, da je pa treba zadevo natančno proučiti, kje dobiti sredstev, kako akcijo započeti itd. Takoj pri tej točki je razvidno, kako je bil njegov predlog na ustanovitev odsekov umesten in da mora to zadevo proučiti na vsak način, predno se o njej zamore sklepati! Občinski odbornik Vales predlaga, da se ustanovi odsek, da bo proučil to zadevo. Isto misli tudi občinski odbornik Perko. Župan omenja, da tak predlog ni na dnevnem redu in zato jih ne da na glasovanje. Občinski odbornik Ogrinc omenja umestnost predloga, da se županov namestnik izvoljena sicer občinski odbor nima zakonito izvoljenega županovega namestnika. K besedi se oglasil občinski svetovalec Ogrič s trditvijo, da je tako žrebanje odveč, ker itak odločuje večina, ki je na njihovi strani (Gospodarska stranka). Ker je bila vsled nastopa g. župana in svetovalca Ogriča nepotrebno briskirana opozicija (SLS in stranka reda in dela), dasi je ta dan razpolagala z 12 glasovi, Gospodarski klub pa le z 11 glasovi (12 je bil župan), je zapustila občinsko sejo, katero je župan nato zaključil. Že pri prvi seji je pokazala umetna večina, ki razpolaga z enim glasom in ima nesrečno številko 13, da pač ne bo mogoče vladati samolastno, kakor se je to godilo v zlatih časih Rozmanovega gospodovanja.

Iz Cerkelj na Gorenjskem. Na Sp. Berniku je umrla članica Marijine družbe Marija Jenko v 25. letu svoje starosti. Bila je vzor vsem. Pogreb nepozabne se je vršil v ponedeljek na ondoto pokopališče z dolgim sprevedom Mar. družbe in drugega občinstva. — Blizajo se občinske volitve. Liberalci, samostojneži in razni nam nasprotni, med seboj pa sorodni tiči, se pripravljajo na tihem. Naj naši ne drže križem rok!

Kdo odira. Obrtnik nam piše iz Gorenjskega: Nedavno sem poslal fanta z vozom v Medvode z nekaterimi izdelki. Ker ni bilo na vozu tablice z mojim imenom, je orožnik fanta ustavil in začela se je dolga preiskava, ki je imela uspeh, da sem bil obsojen na 10 Din kazni. Kazenski nalog sem moral kolekovati z 20 Din! — Zavodu za zavarovanje delavcev v Ljubljani sem za njegovo plodono delo ostal dolžan na prispevkih zadnja dva meseca. Okrajno glavarstvo v Ljubljani mi je te dni dostavilo opomin, na katerem mi za dolžni znesek račun 22 Din obresti in 30 Din za iztirjevanje. O, ko bi bili ti gospodje v slučaju bolezni vajenca in izplačevanja bolniških podpor tako točni!

Dnevne novice.

— **50letnica zagrebskega vseučilišča** Dne 19. oktobra t. l. bo slavilo zagrebsko vseučilišče svojo 50letnico. Sestavljen je velik odbor, kateremu pripada tudi zagrebski nadškof dr. A. Bauer in veliko število najodličnejših osebnosti na Hrvaškem, ki bo započel energično akcijo za zbiranje velikega narodnega darila za zagrebsko vseučilišče, da bo moglo dopolniti in izgraditi svoje znanstvene naprave. To akcijo bodo razširili tudi na Jugoslovane v Ameriki. Univerza sama pa bo izdala ob tej priliki krassen spominski almanah, ki bo obsegal poleg natančne zgodovine zagrebskega vseučilišča tudi najrazličnejša znanstvena dela hrvaških vseučiliških profesorjev. Po vsi Hrvaški pa bodo ta dan slovesno praznovali.

— **Razvrščanje poštinih uslužbencev.** Dne 28. februarja je poslanec Zebot vložil na ministra pošte potom narodne skupščine vprašanje, ali je pripravljen pospešiti razvrščanje uslužbencev pošte in telegrafa. Poslanec je vprašal osobito, ali hoče minister odpraviti težkoče, ki jih dela vojaška oblast uslužbencem pri »uverenjih« (potrdilih) o odsluženju vojaški službi. Minister Vukičević je odgovoril pod št. 15.790 z dne 8. marca poslancu, da je ministrstvo opustilo zahtevo, da morajo poštni uslužbenci prilagati aktom za razvrščanje »uverenja« vojnega ministrstva. Zastuje, da predložijo kakršnekoli vojaške dokumente, iz katerih se morejo videti potrebni podatki o vojaškem službovanju dotičnika. Minister naglašja v svojem odgovoru, da je samo pošto ravnateljstvo v Ljubljani zahtevalo od svojih uslužbencev, naj dajo »uverenja« potrditi od vojnega ministra. Minister izjavlja, da ta zahteva sploh ni bila potrebna. Minister je takoj vse potrebno ukrenil, da se poštni uslužbenci pravilno razvrstijo po novem zakonu. Posel razvrstitve se vrši brez posebnih težkoč. Razvrščanje bo kmalu izvršeno.

— **Ustavljeni predjudji za državne uradnike.** Finančni minister je po poročilu osješke »Draus« izdal naredbo, da se uradnikom ne izplača 1. aprila predjem na nove plače, kakor so ga bili uradniki dobili za prve tri mesece tega leta. S 1. aprilom bodo uradniki dobili zopet plače iz l. 1923.

— **Zrtev radikalizma** je postal tudi uradnik okr. glavarstva v Logatcu, gosp. Božidar Budin, rodom iz Goriškega iz znane narodne družine iz Dornberga, ki je bil eden najvestnejših, pridnih in nepristranskih uradnikov. Vsled njegovega kremenitega značaja in ker je nasprotnik radikalne bisage, je reduciran. Gosp. Budin ni bil samo zmožen uradnik, temveč tudi vedno zaveden Slovenec, kar je dokazal tudi v vojnem času, ko je stal radi narodne zavesti pred vojnimi sodiščem. Take uradnike sedanji režim odpušča iz državne službe, pridruže pa neznajneže in podrebnike radikalne stranke.

— **Število visokošolcev v Zagrebu.** Na pravoslovnem oddelku zagrebskega vseučilišča je bilo vpisanih v zimskem tečaju l. 1923-1924. 829 slušateljev, na medicinskem oddelku 757, na modroslovnem 674, na kmetijsko-gozdarskem 674, na bogoslovnem 44, skupaj torej 2553 slušateljev. Med temi je bilo 405 žensk. Na tehniški je bilo vpisanih 438 slušateljev, na trgovski visoki šoli 107, na akademiji za umetnost 71, na akademiji za glasbo 67 in na visoki šoli za vzgojeslovje 72 slušateljev. Na vseh visokih šolah v Zagrebu študira tedaj 4436 slušateljev, med temi 598 žensk.

— **Otvoritev slovenskega narodnega doma v Clevelandu.** Dne 2. t. m. so naši rojaki v Clevelandu otvorili svoj Narodni dom, ki je največja slovenska zgradba v Združenih državah. Stavba pokriva cel blok med 64. in 65. cesto ob St. Clair Ave. ter je stala približno četrt milijona dolarjev. Velika dvorana s odrom ima prostora za 1400 gledalcev. Slovenski otvoritvi so prisostvovali jugoslovanski poslanik dr. Ante Tresić-Pavičić, clevelandski mestni ravnatelj William Hopkins, več mestnih odbornikov, zastopniki slovenskih organizacij in ogromno število drugega občinstva. Popoldne se je vršil slavnostni koncert, zvečer predstava »Brat Martin«.

— **Umrli je v Ameriki** splošno znani slovenski glumač Josip Zima, po rodu Ljubljančan. Svoje umetniške je dolgo časa izvrševal v New Yorku, kjer so ga nazivali za profesorja. Kasneje se je preselil v Cleveland. Leta 1920. ga je zadela kap, nakaš so ga oddali kot reveža brez sredstev v hiralnico v Warrensville, O., kjer je sedaj umrl v starosti 65 let. Žena mu je že pred leti umrla.

— **Poziv vpokojencem, miloščinarjem, ne- zgođnim rentnikom, vdovam in sirotam.** Pozivamo vas, da se udeležite vsi iz cele Slovenije protestnega shoda, kateri se vrši dne 23. t. m. ob 10. dopoldne v mestnem domu v Ljubljani. Verige našega strašnega večletnega trpljenja hočemo in moramo raztrgati. Zahtevamo, da se nam takoj izplača ves ostali znesek med kronsko in dinarsko veljavo od 1. maja 1921 l. dalje in da se nam izenačijo naši mesečni prispevki, ter da nam ostanejo vse dosedanje pravice nedotaknjene. Ne priznavamo vpokojencev dveh vrst, temveč samo vpokojence! — Odbor koaliranih vpokojencev.

— **Predsednik belgrajske akademije.** Ministrstvo za prosveto je imenovalo dosedanjega predsednika belgrajske kralj. akademije naukov prof. dr. Jovana Cvijčica za nadaljno triletno dobo na tem mestu.

— **Velika fotografska razstava v Belgradu.** Na pobudo umetnostnega oddelka ministrstva za prosveto, se priredi letos v Belgradu velika, splošna fotografska razstava, ki naj pokaže kolikor mogoče popolno sliko jugoslovanske pokrajine, zgodovine, kulture in gospodarstva. Na sodelovanje se povabijo vsi amaterji in poklicni fotografi v celi državi. Sprejemale se bodo predvsem pokrajinske slike, potem slike starih samostanov, gradov, palač in vseh drugih zgodovinskih zgradb, dalje hiše, v katerih so se rodili, živeli ali umrli znameniti možje, njihovi rokopisi, dela v prvih izdajah itd. Razstavijo se zbirke slik vseh znamenitih osebnosti v državi. Nadalje poda razstava slike iz našega šolstva, književnosti, novinarstva, gledališkega, glasbenega, cerkvenega, narodnega, športnega, vojaškega življenja, iz narodnega zdravja in policije. Promet bo zastopan od najprimitivnejšega načina s pomočjo tovarnega osla do najmodernejšega prometnega sredstva aeroplana. Trgovina, obrt, bankarstvo, industrija, šume, rude, favna in flora bodo kolikor mogoče popolno podane v slikah. Najboljše in najzanimivejše slike se kasneje v obliki albumov, dopisnic itd. razširijo doma in v inozemstvu.

— **Promet s papirnatim in kovanim drobižem.** Večkrat se čujejo tožbe med prebivalstvom, posebno v industrijskih krajih, da ni drobiža, medtem ko so glavne blagajnice ter finančna deželna blagajnica polne vsakovrstnega drobiža, kovanega in papirnatega, ki se ga čisto nabere toliko, da ga je na sto in sto tisoče. V glavnih založnih blagajnicah se pa nabere toliko tega drobiža zato, ker ga pošte odvajajo, namesto da bi ga izplačevale. Ker finančna deželna blagajnica in davčni uradi dandanašnji sami malo izplačujejo, ampak se ta godi večinoma s pomočjo pošt, imajo potemta kom postojanje izplačevanja različnih denarnih vrst nekako iste dolžnosti, kakršno so imeli poprej davčni uradi. Zbog tega morajo pošte skrbeti, da ne leži drobiž v blagajnicah, ampak da ga pride kolikor mogoče dosti med lin-

di. Pošte imajo odvajati založnim poštom le poškodovane in neuporabne bankovce, druge pa porabiti v izplačila, da dobi vsaka stranka poleg debelega denarja tudi toliko drobja. Kolikor ga mora po predpisu sprejeti. Pošto ravnanje je pri tej priliki pošte še posebno opozorilo, da morajo sprejemati tudi poškodovane in raztrgane bankovce, če jih tudi do ene četrtine manjka, kakor je predpisano z uradno odredbo št. 26.276-II b z dne 8. septembrom 1923, točka I.

— Poslovanje z nevročljivimi paketi v prometu z Veliko Britanijo in britanskimi kolonijami in dominijoni, z Irsko, Turško ter z Meksiko. Pošto ministristvo obvešča občinstvo z razpisom št. 331 z dne 29. januarja, da se poslovanje z nevročljivimi paketi v prometu med našo državo in z državami, ki so zgoraj naštele, po posebnem sporazumu izpremeni in sicer tako, da se nevročljivi paketi ne bodo več odvajali. V bodoče bo moral pošiljatelj na zadnjo stran spremenice in pa na paket napisati svojo odredbo, kaj naj naslovna pošta s paketom stori, če ga ne bo mogla vročiti. Ako se je pošiljatelj paketu odrekal, to je, če je zapisal, da ga daje pošti na razpolago, se bo paket po preteku 15 dni prodal. Če je označil pošiljatelj drugega naslovnika, ostane paket 8 dni še prvotnemu naslovníku, potem pa 7 dni drugemu naslovníku na razpolago. Ako pa paketa tudi drugemu naslovníku ni mogoče vročiti, ga pošlje pošta nazaj, ne da bi ga odjavila. Če pošiljatelj ni označil drugega naslovnika, pošlje pošta paket po preteku 15 dni nazaj. Poštne pristojbine plača vselej pošiljatelj. Novo poslovanje je stopilo v veljavo v prometu z Veliko Britanijo in Irsko dne 1. februarja, v prometu z britanskimi kolonijami in dominijoni, z Meksiko in Turško pa stopi v veljavo dne 1. aprila 1924.

— Pobeg državnih pravdnikov. Proti državnemu pravdniku v Beli cerkvi dr. Masaliću je v zadnjem času tekla preiskava zaradi poverbe. Dr. Masalić ni čakal izida preiskave, marveč je pobegnil v Romunijo.

— Delavski proces v Novem Sadu. V soboto se je pred novosadskim okrožnim sodiščem začela kazenska razprava proti 38 delavcem tamkajšnje kurilnice. Obtoženi so po čl. 10. zakona v varstvo države, ker so meseca januarja 1922 napovedali štrajk v dosegu izboljšanja plač.

— Težka železniška nesreča. Dne 14. t. m. sta trčila na progi Niš—Knjaževac osebni in tovorni vlak. Pri tem se je več voz popolnoma zdrobilo. Strojevodja in kurjač osebnega vlaka sta bila ubita, 10 oseb je bilo težko ranjenih. V železniški nesreči je otela Jugoslavija rekord Ameriki.

— Velika tatvina na vlak. Zlatarju Jakobu Pastovici iz Kule so neznani zlikovci na vožnji v Subotico ukradli zabo, v katerem je imel za 600.000 Din dragocenosti. Sumijo, da so tatvino izvršili poštini ali železniški uradniki.

Štaterske novice.

Š župnik Jakob Kranjc †. Na Bačah je umrl župnik g. Jakob Kranjc. Pogreb bo danes dopoldne ob 10. Pokojni je bil rojen 12. julija 1865 v St. Jurju ob južni železnici; v mašnika je bil posvečen 25. julija 1892. R. I. P.

Š Shod katol. pol. društva v Konjicah se vrši na Jožefovo, dne 19. marca, popoldne ob treh v prostorih konjiške posojilnice. Na shodu govori poslanec Franjo Žebot o sedanjem političnem položaju. Na shod so vabljeni zapniki in pristaši SLS iz celega konjiškega okraja. Z ozirom na sedanjí položaj je važno, da se udeležijo shoda našinci iz vseh župnij.

Š Mariborske vesti. V petek, 14. marca se je vršilo v pisarni ravnateljstva gledališča posvetovanje merodajnih krogov o nadaljni usodi mariborskega gledališča, katerega položaj je postal uprav obupen s sprejetjem proračuna ministristva za prosveto, v katerem je za mariborsko gledališče določena najmanjša subvencija. Peticija, katero so kulturni krogi iz Maribora predložili narodni skupščini, je ostala brez uspeha. Že dosedaj je imelo gledališče mesečno okrog 20 tisoč Din deficita, zanaprej pa bo treba računati najmanj s 50.000 Din mesečnega deficita. Veliki župan, ki je bil navzoč pri posvetovanju, je obljubil, da bo zastavil vse sile, da bo gledališče dobilo potrebna sredstva za nadaljni obstoj. — Stolnica v Mariboru dobi nov veliki zvon, ker je stari že pred leti potil. Mestno župnišče bo v kratkem poslalo po mestu nabiralce prostovoljnih darov. Ubiti svon je že precej star, ulit je bil leta 1710. — Gradbena zadruga Mojmir je priredila razstavo gradbenih načrtov, ki je bila odprta v nedeljo, dne 16. marca. — Trgovine bodo na praznik sv. Jožeta v Mariboru odprte. — Na moškem učilišču je bil dosedaj pouk vsled škrlatice, na kateri so oboleti nekateri učenci, prekinjen. Ker je bolezen prenehala, se je začel pouk na zavodu zopet v ponedeljek, dne 17. marca. — V petek, 14. marca se je vršil občni zbor mariborske gostilničarske zadruge. Zbor se je vršil v znamenju boja med slovenskimi in nemškimi gostilničarji. Slovenci so volili restavraterja g. Valjaka, Nemci pa dosedanjega načelnika, kavarnarja Klešiča. Večino glasov je dobil Klešič, ki pa predsedništva ni hotel sprejeti.

Š Samomor umirovljenega podpolkovnika. V soboto, dne 15. marca se je okrog 3. popoldne ustrelil v Mariboru v svojem stanovanju bivši podpolkovnik Alojzij Serbec. Z karabin-

ko si je prestrelil srce ter ostal na mestu mrt. Samomor je odkril bivši major g. Pupis, ki je prišel prijatelja obiskat. Ker je našel stanovanje zaklenjeno, je s silo udrl skozi vrata, a našel je prijatelja že mrtvega. Serbeca so gnale v smrt lajbrž družinske razmere.

Š Smrten pade. Kočijaž Bručič iz Velenja je padel na ledu pred svojim stanovanjem tako nesrečno, da si je pretresel možgane ter par dni nato umrl.

IZ PTUJA.

Obrtno društvo namerava ustanoviti gg. Sagadin, Horvatič, trgovec z usnjem Zelenko in drugi. V soboto se je vršil v Nar. domu v ta namen sestanek. Ustanovni shod se naj bi vršil dne 23. t. m. Iz imen sklicateljev je razvidno, da gre za demokratsko društvo. To je že četrti poizkus, ustanoviti v Ptuj obrtno društvo. Demokrati naj ustanavljajo svoje obrtno društvo, kakor hočejo. Zastopniki naših somišljenikov se bodo pa udeležili obrtniškega shoda v Mariboru, ki se bo vršil na Jožefovo pri Oroviču.

Čevljarska zadruga, ki ima svojo prodajalno v Orničevi hiši, bo odstopila prostore ali del prostorov usnjarski trdki Petoviji, ki bo tam otvorila svojo trgovino.

Uganka. Na Bregu je bil pred preobratom židovski trgovec z deželnimi pridelki Oskar Mozes. Sedaj je pa ta gospod izgubil in kupil liho Oskar Marič. Sedaj vsaj vemo, da se pravi po jugoslovansko Mozesu Marič.

»Socialist« je pisal, da so bili na sestanku krajevnega odbora SLS v Ptuj tudi gospodje, ki so prej bili včlanjeni pri drugih strankah in da imajo vsled kalnih voda tudi nekateri drugi gospodje že legitimacijo SLS v žepu. Veliko jih ima legitimacijo v žepu, še več jih je, kakor socialistov. Ker je pa papir drag — za legitimacije rabimo samo fin karton — nismo vsem članom izstavili legitimacij in smo jih nekaj rezervirali tudi še za sodruge socialiste.

Koroške novice.

k Občinske volitve in Slovenci. 6. aprila t. l. se vrše na Koroškem občinske volitve, izvemski mest z lastnim štatutom. Koroška slovenska stranka objavlja oklic, v katerem poziva Slovence, naj se z verno posveto volivnemu delu in poskrbe, da bo vsak slovenski volivec storil svojo dolžnost. Slovenci nastopijo povsodi, kjer bo le količjak mogoče, popolnoma samostojno.

k Kmetijske napredovalne šole. Na Koroškem so otvorili 72 kmetijskih nadaljevalnih šol in sicer v beljaškem okraju 20, v špitalskem 19, v šentvidskem 12, v celovškem 8, v šmohorskem 7, v velikovškem 3, v volšperškem 3. Seveda tam, kjer je pouk v osnovni šoli zanič, napredovalna šola ne more veliko doseči.

k Smrtna kosa. Na Illoju pri Kotmarji vasi je umrl splošno spoštovani gospodar Janez Štihi, oče g. župnika Josipa Štiha v Bilčovsu. Pokojnik je bil mnogo let občinski svetovalec in cerkveni ključar. Kot značajan Slovenec je pretrpel mnogo preganjanja in bil tudi interniran. Svetila mu večna luč!

Gospodarstvo.

Ljubljanska borza.

Včeraj, dne 17. t. m., se je v posvetovalni dvorani Kranjske hranilnice sestala anketa finančnih in gospodarskih krogov, da zavzame stališče glede efektne in robnega prometa na ljubljanski borzi.

Zastopani so bili na tej anketi vsi večji denarni zavodi in Narodna banka, nadalje sledeče korporacije: Trgovska in obrtniška zbornica, Zveza industrijcev, Zveza trgovskih gremijev in zadrug ter borzni svet.

Predsednik borznega sveta g. Drag Hribar očrta v kratkih besedah dosedanje dveletno borbo za dosego dopolnilne koncesije trgovanja z devizami in valutami in sedanje stanje borze. Obljube merodajnih faktorjev vsem intervenijentom so ostale samo obljube, vsled česar mora borza računati za enkrat s tem, da prične svoje poslovanje s že doseženo koncesijo za blago in efekte, istočasno pa tudi z razsodiščem, kajti ta zahteva je že tako pereča, da je ni mogoče več odlašati. Na te uvodne besede je borzni predsednik otvoril razpravo.

V debati, ki se je nato razvila, je naglašal g. Praprotnik, da želi borzni svet čuti mnenje zbranih gospodov zlasti o tem, ali je umestno pričeti takoj s poslovanjem borze, omejeno na robo in efekte ob sočasnem poslovanju razsodišča.

G. dr. Windischer je za takojšen začetek borznega poslovanja. Pravico imamo začeti z borzo za robo in efekte, in tudi pravilnik za razsodišče je potrjen. Vsled preobremenosti rednih sodišč je za Slovenijo ustanovitev borznega razsodišča jako pereča in nujna. Ako bo efektivna in blagovna borza v početku imela manjši delokrog, nič za to, iz malega zraste veliko. Gotove prometne naprave si aktivirane same ustvarjajo delokrog. Borzno vodstvo naj ne zamudi ugodne prilike za pričetek poslovanja razsodišča.

O vprašanju borznega razsodišča izpregovorili v daljših izjavanjih borzni tajnik g. dr. M. Dobrila in temeljem zanimive statistike domačih razsodišč dokaže, da izvira pretežna večina borznih tožb iz poslov zaključenih iz-

ven borze in da le neznatni del sporov izvira iz strogo borznih kupčij. Nadalje razpravlja o stroških in dohodkih take naprave na podlagi podatkov drugih razsodišč v državi.

Nato so navzoči zastopniki denarnih zavodov glede notiranja vrednostnih papirjev podali konkretne ugodne izjave. Tudi zastopniki denarnih zavodov, ki nimajo sedišča v Ljubljani, so se glede kotiranja izjavili ugodno. Anketa je dokazala, da je računati že za začetek z dokajšnjim številom efektov. V zvezi z razsodiščem bo nova naprava imela prav zadovoljiv delokrog.

Vprašanje popolne borze je materialno gospodarsko vprašanje, spretno nas odganja z našo zahtevo po popolni borzi prav iz istih razlogov, kakor nam vežejo trdo roko glede obstoječega telefonskega prometa z Dunajem in Prago in kakor se branijo otvoriti telefon s Trstom, ki je takoj lahko poraben in bi dal našemu gospodarstvu nov impulz. Apelira na borzni svet, da je pripravljen glede pristojbin in se zadovolji tudi s pavšaliranjem v gotovih služajih. — Predsednik gosp. Drag Hribar je nato z zahvalo udeležnikom zaključil anketo.

• • •

g Tržne cene v Trbovljah dne 15. marca. Cene v dinarjih in za kg, odnosno liter. Govedina v mesnicah in na trgu 23—24, telečina 30 do 35, jetra 22, pljučice 12, svinjina meso na trgu 32.50, v mesnicah 35, slanina I. vrste 40, II. vrste 36.25, mast 40—41, prekajeno meso 40—45, soljena slanina 38, perutnina: kokoš 40—50, puran 145—150, jajca komad 1.25, mleko 4.50, surovo maslo 60, čajno maslo 88, kruh bel 7—8, črni 6.50, moka št. 0 6, krušna 5.50 do 4.50, ajdova 6.50, koruzna 3.50, koruzni zdrob 4.75, pšenični zdrob 6.50, sladkor: sipa 21, v kockah 23; druga živila: fižol 7.25, jesprenček 6, sol 4, krompir 1.25—1.50, olje namizno 27, petrolej 7, milo 15.50, kava 44, riž 10.75—13, žitna kava 10—16, makaroni 11.50, vžigalice šatija 1, leča 9—11, grah 9—10, kislo zelje 4—4.50, kisla repa 1.50.

g Žitni trg. Na novosadski produkti borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 332.50 Din, ječmen 335 Din, koruza 247.50—250 Din, fižol 690 Din, pšenična moka št. 0 520 Din, št. 6 320 Din, št. 8 200 Din.

g Akcije tovarne za vžigalice »Drava« ali vladna točnost. Znani sekcijski načelnik v ministrstvu za trgovino g. Savić je objavil v »Trgovinskem Glasniku« z dne 6. marca članek, v katerem trdi, da ima 40% vseh akcij osješke tovarne za vžigalice takozvani »Solo-Koncern« (dunajska »Länderbank«), 30 odstotkov rodbina Reiser, 20% država in ostanek imajo hrvatski in ogrski akcionarji. Temu nasproti ugotavlja osješka »Drava« po njenem zatrdilu »iz prvega vira«, da ima rodbina Reiser 39.25%, »Solo-Koncern« 33.41 odstotkov, 20 odstotkov razni jugoslovanski akcionarji, 6.66 odst. država in 0.56 odstotkov akcij imajo Ogrji. Po zatrdilu g. Savića so znašali čisti dobički za l. 1921. 4—5 milijonov dinarjev in za l. 1922. 7½ milijona dinarjev, po podatkih lista »Drava« pa za l. 1921. 1.321.000 dinarjev, za l. 1922. 2.327.000 dinarjev, za l. 1923. pa 2.446.000 dinarjev. — Iz česar sledi, da imamo mi v Jugoslaviji prvovrstno uradno in privatno statistiko.

g Bančni diskont v posameznih državah. Amsterdam od 24. jan. 1924 5 odstotkov, Atene od 14. jan. 1923 7 in pol od., Belgrad 6 od., Berlin od 15. sept. 1923 90 odst., Bruselj od 22. jan. 1923 5 in pol odst., Bukarešt od 4. sept. 1920 6 odst., Buimpešta od 5. julija 1923 18 odst., Kalkuta od 14. febr. 1924 9 odst., Kristianija od 10. nov. 1923 7 odst., Kopenhagen od 17. jan. 1924 7 odst., Helsingfors od 30. nov. 1923 10 odst., Lizbona od 12. sept. 1923 9 od., Newyork Federal Reserve od 21. febr. 1923 4 in pol odst., Madrid od 23. marca 1923 5 odst., Pariz od 17. jan. 1924 6 odst., Praga od 28. jan. 1924 5 odst., Riga od 16. febr. 1924 8 odst., Rim od 11. julija 1922 5 in pol odst., Sofija 7 odst., Stokholm od 9. nov. 1923 5 in pol odst., Švicarska banka od 14. julija 1923 4 odst., Tokio od 18. nov. 1919 8 odst., Dunaj od 2. sept. 1922 9 odst., Veršava od 12. nov. 1923 48 odst., Irska od 5. julija 1923 5 odstotkov.

g Obnova Avstrije. Klor se zanima za gospodarsko obnovu Avstrije, mu bo prav prišla brošura »Fortschritt im Wiederaufbau«, ki je pred kratkim izšla na Dunaju. Brošura se nanaša pri »Verlag der Wiener Literarischen Anstalt A. G.«, Dunaj I, Bognergasse 4 in stane 12.000 K.

g Produkcija mleka v Franciji. L. 1913. je znašala produkcija mleka v Franciji 12 milijard 807 milijonov litrov od česar se je porabilo za sir 1 milijardo 459 milijonov litrov. Leta 1923. pa je znašala celokupna produkcija mleka 11 milijard 704 milijone litrov, od česar se je porabilo za sir 2 milijardi 253 milijonov litrov.

g Stinnes napreduje. Po poročilih listov je dobil Stinnes samoprodajo ruskega petroleja v Nemčiji, Čečkoslovaški in Skandinaviji.

g Izgube spekulantov s franki. Po poročilih listov so izgube ameriških, nemških in avstrijskih spekulantov na baisse francoskega franka radi porasta tega ogromne in segajo v stotine milijonov dolarjev.

g Vojna odškodnina Nemčije. Kakor poroča »Chicago Tribune« se namerava Nemčiji naložiti, da mora prihodnje leto plačati 2 milijardi zlatih mark vojne odškodnine. V naslednjih letih se ta svota poviša na 3 in pol milijarde zlatih mark.

g Obtok bankovcev na Mažarskem je dosegel 7. t. m. 1 bilijon 414 milijard ogrskih krom.

BORZA.

Zagreb, 17. marca. (Sklep.) Pešta 0.13, Italija 8.45875—8.485, London 374.20—350.20, Pariz 3.855—3.905, Praga 2.345—2.375, Dunaj 0.11855—0.11555, Curih 14.07—14.17. Valute: dolar 79.50. — Jako malo pošla; niti robe, niti denarja.

Curih, 17. marca. (Sklep.) Pešta 0.008141—0.008170, Berlin 1.20—1.31, Italija 24.60—24.70, London 24.785—24.795, Newyork 578.50—579, Pariz 27—28, Praga 16.675—16.70, Dunaj 0.0080—0.0090, Bukarešt 3—3.10, Sofija 4.04—4.15, Belgrad 7.075—7.155.

Ljubljanske novice.

Ij IX. delavski večer se vrši v Rokodelskem domu ob 8 zvečer in sicer v če, trtek 20. marca. Predava tov. akademik Mirko Jeršič o začetkih industrializma na Angleškem. Udeležba bodi polnoštevna!

Ij Umrl je včeraj opoldne po dolgi mučni bolezni nadzornik južne železnice g. Viktor Adamič. Pokojnik je bil vester uradnik, zelo blagega značaja ter izbiran pevec. Pri zadnjih občinskih volitvah je bil izvoljen kot kandidat SLS v ljubljanski občinski svet, kjer je marljivo deloval, dokler ga ni bolezen prisilila, da je odstopil. Pogreb bo v sredo popoldne ob pol štirih. Svetila mu večna luč! Preostalih naše sožalje!

Ij Gg. občinske svetnike SLS vabim, da se udeležijo pogreba našega bivšega tovariša g. Viktorja Adamiča. Pogreb se vrši v sredo, 19. t. m., ob pol štirih popoldne iz Sodne ulice. — Predsednik.

Ij Zanimiv inserat. V tukajšnjih listih bremo na zadnji strani, da se oddajo stanovanja z 1, 7 ali 3 sobami in z vrtom na Dunajski cesti. Ta stanovanja oddaja neki zavod. Kolikor je nam znano, so ta stanovanja že precej dolgo na razpolago, oddati jih pa zavod ne more zato, ker so prvič precej daleč izven mesta, in drugič, ker so draga. Na drugi strani pa vidimo, kako se številne rodbine bašejo v kletih in v podstrešjih in v vagonih in barakah. To nasprotje med ponudbo in med dejansko potrebo nam dokazuje dvoje: Prvič je treba preskrbeti med mestom in okolico za dobre tramvajske zveze, drugič pa ljudem za primerne dohodke, da bodo mogli plačevati stanovanja tudi v novih, dragih hišah. Izgraditev tramvaja se bo brez dvoma izvršila, kakor hitro bodo za to dani vsi predpogoji. Kočljivejša pa je drugo vprašanje, namreč vprašanje primernih plač. Rešiti pa se bo moralo končno tudi to. Če so ljudje dobili denar, da lahko plačujejo meso po 100 K kilo in da lahko plačujejo zemlje po 2 kroni, bodo našli, ker bodo morali, tudi denar za to, da bodo mogli plačevati tudi stanovanja po taki ceni, da se bo obrestoval v stanovanjske zgradbe vložen kapital vsaj po tako zmerni ceni, kakor to zahteva oni zavod, ki je danes prisiljen, da oddaja stanovanja z inserati. Ali pa končno ne bi bilo mogoče, prisiliti nekaj premožnejših rodbin, da se preselijo v draga stanovanja v novih hišah in tako napravijo prostor v cenejših starih stanovanjih revnejšim rodbinam? So to težka vprašanja, v danih razmerah težka samaposebi, pa tudi z ozirom na vse prizadete. To pa je za nas gotovo, da z demagoštvom se stanovanjska kriza ne bo rešila.

Ij Neverjetno! Policija je aretirala vdovo S., katera je v svojem stanovanju na Sv. Jakobu trgu vzdrževala kar celo javno hišo. Poleg nje so aretirali še tri »dame«, katere so pri njej stanovali. V zavezo so zapleteni gospodje iz ljubljanske boljše in najboljše družbe.

Ij Mlad samomorilec. Snoči med 8 in pol 9. uro se je na ljubljanskem polju, kjer se nahajajo stanovanjski vagoni, obesil 14 letni sin železniškega kurjača Alojzij Perhavec, učenec 4. razreda ljudske šole v Šiški. Kaj je gnalo mladega fanta v smrt, se še ne ve natančno, najbrž pa strah pred kaznijo.

Ij Sleparski ženin. V naše sobotno poročilo o sleparskem ženinu se je vrnilo več ne-točnosti. Predvsem ni res, da bi se bila v ljubljanski družini, v katero je prihajal zaradi hčerke, vršila »svečena zaroka«. Res je marveč, da do kakih obveznih dogovorov sploh ni bilo prišlo in je družina, ko je bil »ženin« na svojo roko objavil v »Slov. Narod« naznanilo o zaroki, proti temu takoj protestirala. Dalje ni res, da bi se bil »ženin« oblačil in pumpal na tastov račun. Res je le to, da si je bil za fingirani pogreb izposodil tastovo zimsko suknjo, ki jo je pa naslednji dan, ko se je vrnil od pretežnega pogreba, takoj vrnil. Dalje je res, da je družina »ženina« takoj po povratku od »pogreba« končnoveljavno odslavila, ne da bi bila tedaj še vedela o njem kaj slabega, marveč zgolj zato, ker je hčerka odločno odklanjala vsako nadaljnje občevanje z njim. Gmotne škode družina ne trpi nobene.

Naznanila.

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bo imelo jutri, na praznik svojega zavetnika sv. Jžeta, sveto mašo s petjem in skupnim sv. obhajilom v Križanski cerkvi. Društvo vabi vse svoje člane, da se pobožnosti in proslave svojega nebeskega zavetnika zanesljivo udeležijo. Pričetek ob 7. uri zjutraj.

Sentpetersko prosvetno društvo obhaja 19. t. m. na praznik sv. Jožeta svoj društveni praznik.

V našem men se bo opravila jutraj ob 6 v farni cerkvi pri Sv. Petru sv. maša za vse žive in umrle članske društva, ki kateri vabi vse društvene člane odbor.

Pogrebna bratovščina sv. Jožefa ima svoj letni občni zbor dne 19. marca na praznik sv. Jožefa ob 5. uri popoldne v hiši na Kongresnem trgu št. 2, v prostorih konsumnega društva v kleti.

Zadruga kleparjev, inžalaterjev in kotlarjev za Ljubljano in okolico v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 23. marca 1924 v salonu hotela Lloyd v Ljubljani, Sv. Petra cesta. Začetek ob 9. dopoldne. Vabijo se tudi vsi tovariši-nečlani iz področja ljubljanske županije. — Odbor.

V Smartnem pri Litiji bo priredil Orlovski edek na sv. Jožefa dan ob 8. popoldne telovadno akademijo z lepim sporedom.

Murska Sobota. Redni občni zbor društva drž. nameštencev in vpokojencev za okraj Murska Sobota se vrši v ponedeljek, dne 24. marca t. l. ob 8. zvečer v čitalniških prostorih hotela Dobray v Murski Soboti. Ako občni zbor vsled nezadostnega števila članov ne bil bi sklepčen, se vrši v smislu § 14 društvenih pravil čez pol ure drugi, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih družtenikov. — Murska Sobota, dne 14. marca 1924. Predsednik: Dr. Kravina.

Staroslovenska akademija na Krku ima svoj letni občni zbor dne 3. aprila t. l. ob pol 3. uri popoldne v društveni knjižnici. — Iste dan jutraj ob 7. uri bo v cerkvi oo. tretjerednikov sv. maša za pok. kanonika Parčiča. Zunanji člani se lahko dajo zastopati po kakem članu na Krku, toda nihče ne more imeti več pooblastil kakor eno. (§ X., al. 2.) — Matija Oršič, predsednik.

Cerkveni vestnik.

PRAZNIK SV. JOZEFA V CERKVI SV. JOZEFA.

Ob 6. jutraj je sv. maša in skupno sv. obhajilo za vse častivce sv. Jožefa.

Ob 8. jutraj pontifikalna sv. maša. Izvajata se bo: Missa sollemnis in H-mol z orkestrom. Graduale Justus ut palma. (P. Griesbacher.) Offer. Veritas mea (J. Gruber). Tantum ergo (St. Premr).

Ob 6. zvečer: Slovesen govor in pete litanije. Nato darovanje za bandero sv. Jožefa.

c Sestanek članov Sodalitatis ss Cordis Jesu bo v četrtek, 20. t. m., ob petih popoldne v dvorani Jugoslovanske tiskarne v I. nadstropju. Nadaljuje se debata o pastirovanju v naših časih. — Predsednik.

Prosvetna zveza v Ljubljani.

Diskusijski večer v petek (akad. dom) je bil dobro obiskan. Predavanju msgr. dr. A. Ušeničnika (o obrestih) je sledila živa in dolga diskusija. V petek teden bo predavanje o politični vzgoji na Angleškem.

Darovala je za knjižnico Prosvetne v hiši Vzajemne posojilnice poleg Uniona veliko število knjig rodbina Jegličeva (pri Sv. Petru). Najlepša hvala! Naj ji kimalu slede vsi zavedni somišljeniki in darujejo vsaj po par knjig Prosvetni zvezi za našo edino javno knjižnico v Ljubljani. Tajništvo Prosvetne.

Prosveta.

pr IX. mladinsko predavanje pod naslovom »Orgle in orgelske oblike« se vrši v sredo, dne 26. t. m. ob pol 8. zvečer v stolnici. Spored izvaja g. Stanko Premrl, ravnatelj stolnega kora.

pr Pevski zbor Mariborske Matice v Ljubljani. Spored koncerta, ki se vrši v ponedeljek dne 24. t. m. v Unionski dvorani, pod vodstvom ravnatelja Topiča: 1. a) Pavčič: Če rdeče rože zapade sneg; b) Hubad: Jaz mam pa konjčca belega, Gor čez jezero. 2. a) Fajgelj: Stara lubezen, b) Prohazka: Moravska narodna, c) Adamič: Ljubici, d) Marolt: Kosa, d) Michl: Atila in ribič. 3. a) Konjović: Pod pendžeri, b) Spoljar: Malo ja, malo ti, c) Adamič: Kralj Matjaž. 4. a) Lajovic: Kiša pada, b) Schwab: Zdrava Marija, c) Premrl: Zakaj, d) Mokranjac: VII. rukovet. Zbori pod 2. in 3. so moški, ostalo pa mešani. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

pr O. Viktor Kopatin, D. J., Pasijonski molitvenik. Izdala in založila Družba sv. Mohorja na Prevaljah. Prevalje 1923. Str. 285. Dobi se v prodajalni K. T. D. (prej H. Ničman) za ceno 20.— Din. — Med drugimi družbenimi knjigami so letos dobili Mohorjani v roke tudi Pasijonski molitvenik. Zelo bi bilo škoda, če bi prav sedaj v postnem času njeni pozabili. Prvi del, ki zasluži našo posebno pozornost, obsega 51 z veliko skrbnostjo in globoko ljuboznijo pisanih premišljevanj o Kristusovem trpljenju. Že napisal kot: Pred nevihto, Zarota, Priprava velikončnega jagnjeta, Slovo, Biser zemlje, vzbude našo pozornost. Četudi že poznamo Gospodovo trpljenje, vendarle prav lahko sledimo pisatelju z vedno večjim zanimanjem in skoro ne vemo kdaj nas potegne za seboj, da se tudi sami začnemo poglobljati v misterij Velikega tedna. Vsa premišljevanja so pisana živahno in iz vseh diha gorla lubezen do trpečega Boga-človeka. Mislim, da bo pisatelj dosegel, kar želi v uvodu. Premišljeval boš, tako pravi, v božjo čast in korist svoje duše. In potolažen, preropen, goreč pojde na svoje delo. S svojim križem na rami, z ljubeznijo v srcu, bo izkusil bolj in bolj, kako so resnične besede tvojega Zveličarja: Moj lazem je sladke in moje breme je lahko. (Mt. 10.) Prav ta molitvenik bi je med intencno in preprostim ljudstvom razširjen v

toliko tisoč izvodih, nam lahko veliko pomaga — kar je pač pisatelj nameraval —, da se tudi širši krogi seznanijo in vzljubijo premišljevalno molitev. S posebno hvaležnostjo ga bodo prebirali gojenci in gojenke po raznih zavodih in samostanih. Pisan je lahko umljivo, pa vendar tako izbrano, da bodo tudi izobraženi krogi z užitkom črpali iz zakladov, ki so v njem zakopani. Premišljevanjem je dodan na 41 straneh kratek molitvenik z navadnimi molitvami in litanijami. Zadnjih 32 strani zavzemajo pobožnosti v čast trpečemu Zveličarju. Slovenskih premišljevalnih knjig imamo zelo malo, zato smo g. o. Kopatino za njegov trud in delo toliko bolj hvaležni. — Dr. C. P.

Narodno gledališče.

DRAMA.

(Začetek ob 8. uri zvečer.)

Torek, 18. marca: Zaprto.

Sreda, 19. marca ob 3. uri popoldan: »LILIJOM« (ljudska predstava); izven. — Ob 8. uri zvečer: »TRI MASKE«, »SMEŠNE PRECIJOZE«, »PRI-LJUDNI KOMISAR«. Izven.

Četrtek, 20. marca: »KAMELA SKOZI UHO ŠIVANKE«. Red C.

Petek, 21. marca: Zaprto (generalna vaja).

Sobota, 22. marca: »CEZAR IN KLEOPATRA« (premiera). Izven.

Nedelja, 23. marca: »CEZAR IN KLEOPATRA«. — Izven.

Ponedeljek, 24. marca: Zaprto.

OPERA.

(Začetek ob pol 8. uri zvečer.)

Torek, 18. marca: »GORENJSKI SLAVCEK«.

— Red E.

Sreda, 19. marca: »MIGNON«, ljudska predstava. Izven.

Četrtek, 20. marca: »MANON«. Red D.

Petek, 21. marca: »POLJUB«. Red A.

Sobota, 22. marca: »MANON«. Red B.

Nedelja 23. marca: »CARMEN«, ljudska predstava. Izven.

Ponedeljek, 24. marca: Zaprto.

Emil Adamič:

Gospoda Rukavine skrb za slovensko opero.

Angeljsko čist in bel kot golob stoji tedaj g. Rukavina po svojem zagovoru v Slov. Narodu pred nami. Mnogobrojne atere, ki jih je imel in jih še ima ves čas svojega bivanja v Ljubljani, so znane že širši javnosti, vendar so se našli vedno ljudje, ki so omadeževanega angelja oprali. G. Rukavina je smatral pod svojo častjo, da bi sam lastno-ročno odgovarjal na števne napade. Vedei je dobro, da stoji za njim dovolj krepkih stebrov, na katere se lahko vsikdar opre in ki se ne zmanjšajo, pa naj bo peza, ki se nanje opira, še tako grehov težka. Sedaj pa je trudapolno delo pranja prevzel sam, toda ni se mu obneslo kaj prida. Pripovedoval nam je bajke o svoji naklonjenosti do slovenske glasbene kulture itd. Prav žalostno je in vendar vsled našega večstoletnega zasužnjevanja razumljivo, da se tako lahko damo varati.

Sramotno pa je za nas še posebno to, da ravnateljstvo našemu najvišjemu glasbeno-kulturnemu zavodu človek, ki nima z nami skupen niti en utrip arca, ki ga ne veseli, kar veseli nas, ki ga ne boli, kar boli nas, ki mu je našega naroda duša zaprta knjiga, ki nima niti najmanjše volje še menj pa veselja, da bi to knjigo odprl, čital v nji. Kakšna razlika je med našim odkritosrčnim in priprostim človekom in tem maniriranim, sladkim poluitalijanom. Zelo nadarjeni, ukažljivi naš rojak, kapelnik Unger, ki se je hotel v našo opero vživeti, in ki mu je njegova radoznalost in ostroglednost škodovala, nam je svojčas pripovedoval o gledaliških listih italijanskih »stajžijon«, na katerih je bilo napisano »Maestro Rukavina«. Toda, pustimo to. Mnogo ljudi je menjalo ob prevratu svoje prepričanje, kakor se menjajo nogavice. Pri g. Rukavini opazujemo ves čas njegovega ravnateljstva pri nas izrazito averzijo proti našemu glasbeno-kulturnemu stremljenju. Imamo dokaze, da je g. Rukavina večkrat poudarjal, da se izogiba naših domačih glasbenikov v širokem loku, mesto, da bi si iskal pota k njim in da bi z njimi za dviganje naše kulture delal. S kakšnim pomilovalnim nasmehom gleda on na naše glasbeno delo! Gotovo je njegova dolžnost, da je za vzprizarjanje sprejemal naše slovenske, jugoslovanske opere. To je tedaj moral storiti pod priuskom morebitnih hudih očitkov. V začetku svojega delovanja se je odločil, da vzprizori nekatere slovanske opere, toda z gesto dolgočasnja. Dirigiral je »Prodano nevesto«, a ljubil se je izražati: »Ta glasba mi je protivna in le z nevoljo jo dirigiram.« Potem je prišla »Rusalka«, neprecizna v orkestru in ansamblu, potem »Dallibor« z zgubljenimi tempi, kar je vzbudilo v glasbenih krogih senzacijo. Tudi »Pikova dama« in Onjegin sta bili neprecizni, brezstilni predstavi. Preko vseh napak je šel dirigent z kapelničkim elanom, z megleto gesto. Šele z »Borisom Godunovim« je našel prilobnost, da je našo več ali manj naivno publiko po brezkončni vajah in dosti majhnim umetniškim uspehom s svilo in kožuvinastimi kostimi in drugimi zunanostmi fasciniral.

Ko je prišel Brezovšek, je dokazal, da je naš operni personal zmožen še vse kaj bolj umetniško-dovršenege podatki, kot je to storil doslej. Krasna, tenkočutno niansirana vzprizoritev »Hofmanovih pripovedk« je pokazala v Brezovšku velikega mojstra. S to predstavo je bila vera v edinozvelično znanje g. Rukavine omajana. Spomnimo se dalje na »Veselo ženo Vindorske« in na umetniški višek vsega pojednega dela v naši operi do danes, na

»Vaško šolo«. Brezovšku je g. Rukavina, hoteč mu iztrgati iz rok velike uspehe, porinil R. Savinovo »Lepo Vido«. Brezovšek pa je po trdem, znoja polnem delu obsežno partituro korigiral ter »Lepo Vido« postavil kar najdostojnejše na oder. Ni se tedaj ž njo blamiral, kakor je to g. Rukavina najbrž škodoželjno pričakoval. Žal, da je Brezovšek predokrito pokazal na italijanski šarlatanizem, ki je nemejeno gospodaril pred njim. Moral je iti in še danes zanj nimamo popolnega nadomestila.

G. Rukavina se je sedaj posvetil propagandi italijanskih oper. Ves čas, ki ga je do sedaj potratil za nevažne slovanske opere, je žrtvoval sedaj edinemu, kar mu leži utemeljeno po njegovi le napol slovanski naturi, romanski operi, v prvi vrsti seveda italijanski. Kar bi mu pri slovanskih operah niti v sanjah ne prišlo na misel, storil je sedaj za italijanska dela. Z ljubeznijo in vročim srcem se jih je lotil, seveda le zunanje: Režiral jih po komedijskemu, kazal pevcem one italijanske melizme, onaj sejmarske zunanjoeti, ki se jih je naučil pri raznih »stajžijonah« in ki vplivajo na instinkte nezrele občlike. Ali jih je pa artistično nastudiral, pripravil sam? Kaj še! Čele opere od prvega do zadnjega takta nastudirati nikakor ni v stanu za to mu manjka znanja. Pač pa mora zanj delati vse roke, vse glave, kar jih zamore naša opera. Sam pa je le na način slavnostne »šmirce« skušal vzbujati razne instinkte pri publiku. V steti Rigoletta je ukazal g. Levarju, da je odnesel svojo Gilda kakor cirkuški borilec, pri Tosci je v prvem aktu, da bi se publika še bolj navdušila, velel zažigati kadilo, zvonili so, kakor blazni, pokazal je krvavo črepinjo Cavaradosija, povsopel se je do salve iz osmih pušk, v Aidi je v zasmeh kritike dopustil, da je skoro kompletna kapela drav. divizije nastopila v egiptskih kostumih z očali in notami. Fortissimoi so taki, da se ti zjeza lasje na glavi, kot glasbeniku pa ti vsled te brezstilstnosti in kričavosti zastane sapa in ne najdeš primernih besed, s katerimi bi označil svoje ogorčeno presenečenje. Kar pa je v vseh teh italijanskih in francoskih operah dosegel v umetniškem smislu, je tako minimalno in brezpomembno, da ne stoji zato izgubljati besed. To pletanje po italijanskem glasbenem morju je prekinila nenadna neprijetnost. Nova sovražna slovenska opera! Gorenjski slavček, ki ga je g. Rukavina zasmehljivo krstil za slovensko »grandopero«. Prof. Jeraj in g. Šost sta se dela lotila, sta »Slavček« z največjo ljubeznijo in temeljitim znanjem priredila za oder, ker bi v svoji prvotni obliki gotovo tako hitro izgini, kako že nekočlikrat prej. Nacionalno navdušenje in umetniško razumevanje obeh prirediteljev je naredilo iz »Slavčka« umetnino, ki šteje danes med najboljše, še bolj za najprijetljivejša naša dela. Svetlobni mošter je za 25. jubilejno predstavo izgotovil iz barvastih električnih luči številko 25. Ako bi dovolil g. Rukavina na vprašanje inapicijenta, da se spusti ta slavnostna številka ob priliki najlepše scene kakor je to običajno pri pev. jubilejih, bi bil tu dovršen lep teatralni efekt, kakor jih ravnatelj tako zelo ljubi. Toda »Slavček« je nekaj drugega. Ukazal je razsvitljeno številko izpustiti na oder v začetku in ob koncu predstave. Morda je to malenkost, a vendar kaže nebriznost ravnatelja za povzdigo domačih praznikov. A o tem pozneje še več!

In zopet je imel g. Rukavina priliko, da se je ognil slov operi v širokem loku. Prišel je Risto Savin z »Gospodskimi snomi«. Ravnatelj ga je predal g. Balatki s škodoželjnim naročilom, da naj bo k narodnemu prazniku ujednjenja z njo gotov. G. Balatka je imel s korekturo opere opravka za celo poletje ter jo je v pravem času, prežeto s čuvstvom spoštovanja do bratske ljubezni vzprizoril. Med tem pa je »maestro« zopet v varnem zatišju sedeč gledal, kako se je g. Matačič trudil s »Stancem«. Konstatiram, da so ravnatelj sam do danes ni lotil niti ene jugoslovanske, ozir. slov. opere. Drugi ravnatelji si štejejo v veliko čast, ako vzprizarjajo z največjo vestnostjo, z vsemi razpoložljivimi sredstvi dela naroda v sredini katerega bivajo, katerega kulturi so dolžni posvetiti vse svoje znanje, vse svoje sile. Res, da se ta naša dela ne morejo meriti z deli velikih narodov, a zato so vredna tem večje negovanja. tem večje ljubezni, nikakor pa ne preziranja. Preziranje kaže na vsak način dejstvo, da g. Rukavina odriiva od sebe vsa jugoslovanska dela ter jih v nastudiranje izroča kapelnikom, ki so po njegovem mnenju umetniki drugega reda. Takih domačih opernih del so nam časopisi v zadnjem času dokaj napovedali. Upamo, da bodo našla gostoljubnega, prijaznega, slovenskega ravnatelja! Po tem malem motenju je zamogel g. Rukavina prirediti zopet nemoteno svojo propagando za italijansko opero. Ne šel Smetanov jubilej mu je bil na poti. Povedali smo že ob tej priliki, da je bila vzprizoritev »Poljuba« na vso moč brezprizetna. Še celo g. Govekar je to v »Jutrac« povedal. Smetana se je moral na ljubo g. Rukavini in operi »Manon Lesco« zadovoljiti z skromnejšo zasedbo, saj pa tudi vse Smetana in vsa njegova dela niso nič proti Pucciniju in Manon Lesco! Smetana se temu omalovažovanju seveda ni mogel upreti, saj je že 100 let, odkar se je rodil!

Pri vseh slavnostnih narodnih dneh, ob vseh narodnih praznikih je običaj, da stopi na čelo njihovega proslavljanja najvišji funkcionar, a ne samo v naškrobljeni arajci in fraku, a z dejanji, a predavanji, uvodnimi besedami, kajpada, če obvlada jezik naroda, med katerimi služi in če ga ne zanjčuje in ne prezira. Saj celo na vrtih Rukavinovega stanovanja stoji zapisano: »Directeur de l'opera Frideric Rukavina«. Zopet smo tik pred novo italijansko operno premijero. Nedavno je napisal arbski akademik Miloje Milojevič v »Politik« oster protest proti »sistematičnemu zastrupljanju naše domače glasbene kulture z Verdi-Puccinijevsko omamo. Ni-mamo nič proti temu, ako od časa do časa slišimo dela teh dveh najsimpatičnejših Italijanov, toda branimo se krepko proti invaziji in zavojevateljnimi načrti italijanske glasbene mehkužnosti boječ se,

da ne pridejo zopet oni čisti brazaj, ko je italijanska opera vladala vsemu svetu ter se morala umakniti, kar nerada je najenergičnejšim nacionalnim pokretom narodov.

In tako smo prišli spet do nove italijanske operne premijere. Zopet so morali biti ravnatelju na uslugo vse naše razpoložljive operne moči, kakor pri Aidi, Toski, Luizi itd. Neštevilne vaje, tekanje, beganje, novi aparati, kostumi, vse, kar leze in gre, vse mora pripomoči, da bo Manon Lesco vredna velike italijanske kulturne nacije. Tudi je g. Rukavina prevzel režijo v lastne roke, trpinčl, prganja svoje podrejene, da le čim dostojneje proslavi za nas tako velikanse važnosti premijero »Manon Lesco« in zanj malo manj kot božjega Puccinija.

Ti pa, draga slovenska publika občuduj moč, prepevaj slavo njemu, ki za tvojo glasbeno kulturo ni mignil z mezinco, za italijansko pa tvega srčno kri.

Ljudski oder.

Nedelja, 23. marca ob 4. uri popoldne: »STRIC V TOPLICAH«. Veseloigra v štirih dejanjih. Predprodaja vstopnic v Ljudskem domu od četrtega naprej vsak dan in sicer: v Nabavljalni zadrugi (prvo nadstropje) celi dan in v pisarni Ljudskega odra (II. nadstr.) od 5. do 7. ure popoldne in v nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne in popoldne od 2. ure naprej do začetka predstave.

Dijaški vestnik.

d Na tretjem rednem občnem zboru Jug. kat. akad. društva Sv. Cirila i Metodija v Belgradu, ki se je vršil dne 2. marca 1924, je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Pavle Urankar, stud. phil., podpredsednik: Sibe Zaninović, cand. iur., tajnik Luka Krstinić, stud. agron., blagajnik Franjo Oblak, cand. ing., knjižničar Josip Babić, stud. phil., revizorja: Sida Selgradova, stud. med in o. fra. Toma Tomašić, dipl. stud. phil.

Orlovski vestnik.

Orlovka mladinska akademija (v nedeljo, 16. t. m. v Ljudskem domu) je v debelih dvih urah nadrobila gledalcem kar 16 pisano sporejenih točk. To so živo gledali, izvečine tovariši in tovarišice nastopajočih, na drobšč, ki je kazal na odru svojo umetnost! Zbralo se je več sto bratcev in sestic iz mesta in bližnje okolice (nekateri so na vseh pridrli v mesto), ker je bil to nastop okrožja in je bilo mogoče primerjati medseboj nižji in višji naraščaj, hlačati in krilati, izpod zvono sv. apostolov Petra in Jakoba, iz Viča, Trnovga, Ježice. Škoda, da niso stariši in vzgojitelji prišli v takem številu kakor mladina.

V celoti zasluži nastop vso pohvalo! Tako pored kakor izvajanje. Teško je reči, kateri deleki zasluži čast prvenstva. Strumnosti, vaje, celo iznajdljivosti ni manjkalo. Vse proste vaje so šle dobro čez oder, a v njih so prvačili najmanjši in najmlajši bratci iz Trnovga (Krakovo). Vse so posekali 4 nižji naraščajniki s krasno sestavljeno in silno dobro občuteno ter brezhibno podano sestavo borilnih vaj z mečem in ščitom. (Naj ostane v zakladnici orl. klasičnih vaj!) Preprosta in lepa je bila zaključna skupina cele množice nastopivih. Deklamcije po vsebini primerno odbrane, dosti dobro prednašane, izbira deklamatorjev pa ne naj-srečnejša.

Ker je v fiziološkem oziru pri telovadbi moč, spretnost in vsestranska okrepitev in obvladanje mišičevja med glavnimi cilji, hvalim poskus vadi-telja šentpeterskih atletičev, ki je poživil vaje in oder s spretnostnimi vajami v odpornosti; saj se te mišice najbolj zanemarijajo in take vaje ugašajo telovadcem in gledalcem. Vaje vzorne vrste na bradlji pa niso bile vzorne, ker so pretežke za to starost, četudi so jih vzorno izvajali. Kdor tako mlad in šibak take vaje dela, ne bo dosegel ne lepega stasa, ne vitine v orodni telovadbi, ko odraste. Deklice so to pot zaostale za dečki! V šol je v teh letih navadno narobe.

Tudi orkester zasluži hvalo.

Nastop je počastil g. knezoškof, ki je ves čas pazno sledil sporedu. Tudi gg. katehetje so bili številno zastopani.

Za letos opušteni telovadni teden orl. zveze sta nastopila šentpeterskih Orlov in Orlic in pa iz mlad. akademija nad pričakovanje dobro nadome-stila. Naj se do poletja dvignejo še višje! J. H.

Turistika in sport.

Velika Planina 1666 m nad Kamnikom. Pretekli teden je bivala na Vel. planini večja družba smučarjev, med njimi tudi 4 Zagrebčani. Imeli so krasne dneve. — Dočim rapidno kopni po dolinah, nudi Vel. planina še nad 2 m debel sneg in bodo trajale sijajne ugodnosti za smučarje še najmanj en dober mesec. Z a p a d n o stran Vel. planine, t. j. vse slame od Poljanskega roba čez Njivico in Gradišče, ki se dviga nad Kamniško Bistrico, obvladuje sicer že trd sren, zastrugi in od vetra zbit sneg (ugodno za navadne turiste), toda vse valovito, prostrano, istočno stran od Pečice poleg planinske koč, od Konjščice in Vrščev, predvsem ves idealni smučki svet na obeh straneh Mal. in Vel. Bukovca ter Dolge griče od Male planine tja gor do Dola pokriva debel prhak, suh sneg. Po vsej Ločici, Gojski planini in Dolgi ravni in gričih med njimi se prostira biserni s r e ž, k nudi najhvaležnejšo smuko in zelo ugoden sestop na Volovčjak (Rak) nad Črno. — Pot čez Pasje peči je sedaj dobro shojena in pristop iz Stahovice tudi za navadne pešce turiste-nesmučarje, ugoden. Kočo oskrbuje oskrbnih žmitek, kuharica Mana, za nošnje skrbi pa smučar Andrej. — Kdor hoče torej preživeti še nekaj lepih alpskih zimskih dni, naj poseti našo divno Veliko planino!

Izurno prodajalco

ne dežele takoj sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Izučene spec. stroke imajo prednost. Ponudbe na upravo pod: „Poštena 25—30“.

GRASČINA v Sloveniji išče samostalno, vestno in energično

gospodinjo

ki mora biti tudi perfektna **KUHARICA**. Prednost imajo priletna dekleta ali vdove brez otrok. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevkov na upravo lista pod šifro „Samostalna gospodinja“ števil. 1389.

VAJENCA za pekovo obrt sprejemem takoj iz poštene krščanske hiše. Kje, se izve v upravnistvu „Slovenca“ pod števil. 1522.

MEDIČARSKI POMOČNIK

trezen in pošten, dobro izvežban, se takoj sprejme. — Plača in drugo po dogovoru. Naslov pri upravi pod 1422.

SPRETNA PLETILJA

za fine nogavice se sprejme takoj za Celje. Pojavila pri **STIMEC**, Ljubljana, Zrinskega cesta števil. 5.

ŽENITNA PONUDBA.

Dama, stara 45 let, čedne zunanosti, naobražena, ki ima na deželi majhno hišico in je popolnoma osamljena, želi znanja z gospodom uradnikom v starosti 50—60 let v svrhu ženitve. — Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod šifro „Osamljena“.

ŠIVILJA

z večletno prakso za obleke za dame, gre šivat na dom k boljši rodbini. — Ponudbe na upravo pod „Natančna“.

SOSTANOVALCA

vzajem v sobo. Kje, pove uprava pod številko 1491.

MOSKO KOLO

PRODAM, že dobro ohranjeno, predvojno blago. — Cesta na Kodeljevo št. 8, pri sedlarju. 1496

ODDAM takoj lepo MERLOVANO SOBO

z električno razsvetljavo. — Naslov pove uprava „Slovenca“ pod številko 1497.

PRODAMO TURBINO

za 24 konjskih sil v popoln. porabnem stanju. — Industrija platnenih izdelkov, d. z o. m. z. v. Jaršah, pošta Domžale. 1516

NOVA HIŠA

moderno zidana, tri sobe, kuhinja, shramba, klet, hlev, vrt, sadonosnik, njiva, travnik, četrt ure od mesta, takoj naprodaj radi selitve. Cena 480.000 kron. Zadržuje polovica takoj, ostalo po dogovoru. **SCHNEIDER**, Devina, Slovenska Bistrica.

P. n. društvom nudim v brezplačno uporabo svoje

lokale

veliko krasno dvorano ter lep in velik senčnat vrt za spomladanske in zabavne prireditve. Dobra postrežba.

ANTON KAJ ISEK, gostilničar, Fužine.

Trboveljski PREMOG v vsaki množini. — **IVANA TREO**, Cesta na gorenjski kolodvor števil. 6. 1453

ZNIZANE cene za otroške vozičke, ki se dobijo v velikih izbiri direktno v domači tovarni otroških vozičkov in dvokoles **TRIBUNA F.B.L.**, Ljubljana, Karlovska cesta 4. Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, živalni stroji in pneumatica ter se sprejemajo v polno popravilo za emailiranje in ponikanje dvokolesa, oir vozički, šiv. in razni drugi stroji. Prodaja tudi na obroke. 1087

BREZ CEST 2400 milj (3840 km) PO AFRIKI

na **B.S.A. Motociklu**

(Po specialnem poročilu časnika „The Motorcycle“ z dne 31. jan. 1924.) — Ta nedoseženi uspeh ponovno dokazuje absolutno zanesljivost in izvršno konstrukcijo **B. S. A.** motociklov v vseh razmerah.

NOVI MODEL 1924 DO-SPE V KRATKEM.

General. zastopstvo za Jugoslavijo:

JUGO-AUTO

LJUBLJANA,

Dunajska cesta števil. 36.

IZVLEČEK

izmed številnih priznatih pisem, došlih v najnovejšem času livarni zvonov iz J. in H. **BUHL**, Maribor.

Župni urad Sela pri Zagradcu: „Poslani nam zvon prav dobro vrši svojo službo. Dovolj je ustrezno našemu pričakovanju, jako smo zadovoljni z njim. Da bo imel tako močan glas, niti nismo pričakovali. Zahvaljujemo se Vam najljubše, da ste to delo izvršili, in sicer za ceno, za katero ste pristali meseca julija 1922, čeprav je pozneje draginja šla kviku!“

Župni urad Bizeljako: „Krasno pojejo zvonovi, vsa čast Vam in hvala.“

Župni urad Sv. Peter nad Medvedovim selu: „Z zvonovi smo vsi zadovoljni, zvonjenje je harmonično milodoneče, vsi jih radi poslušamo!“

Župni urad Slatina, Slavonija: „Poslana nam zvona su vrlo lijepo i dobro izradjena, glas je jasan. S toga mogu mirne duše Vašu lijevaonico svakoj župi preporučiti. Sav je narod nad zvonima oduševljen!“

Župni urad Petrovaradin: „Nova 4 zvona primili smo u potpunom redu. Narod je vrlo zadovoljan sa izradom novih zvona, ki imajo vrlo lijep vanjski oblik, a slike i natpisi su vrlo precizno in točno izradjeni. No najviše je obradovao ove župljane vrlo jasan i skladan zvuk, koji se je poput valova vrlo blago i harmonično ljujao po zraku i dopirao do duše i srca ovdanišnjih župljana. Osobito u več, kada su zvona zvonila „Ave Marija“, narod je izašao iz svojih kuća, te je otkrivene glave molio se Bogu i slušao sa udivljenjem vrlo lijepe, mile i ugodne glasove novih zvona, koji su se u tiho večernje doba poput mile pjesme razliježali po ovoj župi i okolici. Stoga Vam budi izrečena najtoplija hvala i od mene i od mojih župljana!“ — Ovo možete dati štampati u slov. novine... Ivan Renčević l. r., župnik.

čitajte in širite »Slovenec«!**Zahvala.**

Vsem, ki so nam ob priliki bridke izgube našega draga pokojnika, gospoda

dr. Franca Kosa

stali ob strani s tolažečo besedo in dejanjem, ga spremili na njegovi zadnji poti v tako obilnem številu, se poslovlili od njega z besedo ob odprtem grobu in mu nasuli cvetja na gomilo, vsem naša najpriskrnejša zahvala.

Ljubljana, dne 16. marca 1924.

Rodbina Kosova.**Zahvala.**

Za vse izkaze iskrenega sočutja povodom smrti našega nezabnega soproga, očeta in tasta

Matija Kalan

posestnika v Predtrgu

izrekamo najpriskrnejšo zahvalo; istotako vsem obilnim udeležencem, ki so rajnega spremili na njegovi zadnji poti in mu izkazali poslednjo čast, najlepša hvala in Bog plačaj!

Radovljica, dne 15. marca 1924.

Rodbine: Kalan, Gregorčeva, Švajgerjeva in Ambrožičeva.

Bukovi pragovi

normalni **ZELEZNIŠKI** 250 × 25 × 15 cm se **KUPIJO** — **franko LJUBLJANA** državni kolodvor. — Pismene ponudbe z navedbo cene, količine in roka dobave na **„ZAVOD ZA IMPREGNIRANJE LESA“** v Ljubljani, Miklošičeva cesta 10. 1526

Dr. Dralle's Melattine
gelee iz glicerina in medu brez maščobe
čudovito učinkuje pri orudečeli, krhki in razpokani koži.
Melattine-milo fino parumirano duši se novod **Melattine-puder**
Glavna zaloga za razprodajalce:
„**ISIS**“ d. d., Zagreb,
oddelek **Jurij Dralle** Palmotičeva 66.

IVAN ZAKOTNIK

mesni tesarski mojster Telefon št. 379

Ljubljana, Dunajska cesta 46

V: kovrsna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrejša hiše, vile, tovarne, cerkve in zvoniki; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov.

Parna žaga

Tovarna farnir a

insesta te v „Slovenec“!

IZJAVA!

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih kdorkoli napravil na moje ime; brez mojega pooblastila nima nihče pravice prevzemati nobenih plačil. — **FRANC TROBEVSEK**, lesni trgovec, Vrhopolje - Kamnik.

Lovski **PES**, brak, istrijan, 4 letni, dresiran, naprodaj. — Naslov v upr. pod št. 1345.

GOZDAR na veleposestvu,

z drž. izpitom, pošten, zanesljiv, z dolgoletno intenzivno prakso v celokupnem gozd. gospodarstvu in lovskim znanjem, vešč čebelarstva, sadjarstva in vrtinarstva, želi premeniti dosedanje službo event. kot upravnik manjšega posestva. Pismene ponudbe na upravo „Slovenca“ pod števil. 1476.

OTVORITEV

Tvrda **FRANC SZANTNER**

špecialist za ortopedična in anatomska obuvanja in zaloga čevljev. Sprejema vsa naročila za čevlje po meri in popravila. Ljubljana, Selenburgova ulica števil. 1

OSTANKI

Is češkega manuf. blaga, celirja, platna, šifona, delena, inčeta, tiskanin, tkanin

40 m ————— za dinarjev ————— 816

Ostanki so 6 do 10 m dolgi.

Po povzetju nefrankirano pošilja

JOSIP REHÁK

tvornica Červeny Kostelec, Čehoslov.

Filliala: **ZAGREB**; poštni predal 234.

Popolne opreme za neveste, **laneno blago**, **brisače** in **pril.**, **dr. masi**, **balist.**, **šifon** **TKANINE** in drugi predmeti.

Vzorec brezplačno in franko.

„ELIN“

družba za elektrotehnično industrijo d. z. o. z.

Gradi električne centrale in naprave. Velika zaloga motorjev in električnega materijala. Cene izredno nizke. — — — Postrežba točna. Na željo poset inženirja brezplačno.

LJUBLJANA, Dunajska cesta 1. Telefon 88.

MARIBOR, Veterinjska ulica 11. Telefon 239.

Pozor p. n. občinstvo!

Pri nakupu spomladanskega blaga oglejte si zalogo

Snoj & Modic

v palači Mestne hranilnice.

kjer boste solidno z angleškim, češkim in francoskim blagom postreženi.

Blagovi v zalogi so po vseh različnih cenah od najfinejšega pa do najnižje cene na razpolago.